

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti

X. évfolyam, 186 (2748) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

AMERIKA KÉSZEN ÁLL A HÁBORURA

Roosevelt és Churchill közös üzenetet intéztek Stalinhoz. Megszállják az Azori, a Martinique és Földfok szigeteket

Zürichből jelentik: (B. T.) A Roosevelt és Churchill találkozásáról pótülö-lag jelentik: Augusztus 10-én a Prinz of Wels angol hadihajó fedélzetén történt a találkozás. Főkérdések voltak az Atlanti oceáni csata, a Szovjetnek nyújtandó segítség és a távolkeleti kérdés. Az Atlanti oceáni csatára vonatkozóan, hír szerint, közös védelmi tervet dolgoztak ki. Japánra vonatko-

zóan Anglia megtette a szükséges intézkedéseket. Ezek olyan természetűek, hogy Japánra közvetlenül és kihívóan hatnak.

Swampcottból jelentik: (Reuter)

Roosevelt elnök szombaton délután Rocland Maischen hajótúját befejezi. Úgy tudják, hogy vasárnapra visszatér Washingtonba. (MTI)

Titkolják Rooseveltt és Churchill Sztalinhoz intézett üzenetét

Bernből jelentik: (B. T.) Londónból és Washingtonból egyidejűleg jelentik, hogy Rooseveltt és Churchill közös üzenetet intéztek Sztalinhoz. A szöveget még nem tették közzé. Elsősorban Hopkins jelentését vették figyelembe és azt ajánlották, hogy Moszkvában háromhatalmi értekezletet készítsenek elő.

Az amerikai hadseregnek délamerikai harcra is készen kell állnia

Bernből jelentik: (B. T.) Sztalison amerikai hadügyminiszter beszétiében kijelentette, hogy az amerikai hadseregnek készen kell lennie arra, hogy nemcsak az Egyesült Államok partját védelmezze, hanem Közép- és Dél-amerikában is harcolhasson, mivel ezek a területek különösen veszélyeztetettek látszanak. (MTI)

Washingtonból jelentik: (NTI) A Chikago Tribune jelenti, hogy az Egyesült Államok hajóhada máris felkészült a Martinique, az Azori és a Zöldfoki szigetek, végül a Dakar elleni hadműveletre. Illetékes helyen szerzett értesülés szerint már csak parancsra várnak, hogy Amerika első védelmi vonalát előretolják Afrika nyugati partjaira. Két hadosztályt szereltek fel, amelyek a hajóhaddal együttesen fognak partraszállni. A Németország elleni hadművelet esetleges kiinduló pontjaként Portugáliát emlegetik. (MTI)

600 JAPÁNBAN ÉLŐ AMERIKAIT HAZARENDELTEK

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormányának rendeletére mintegy 600 Japánban élő amerikai állampolgár felkészült a hazautazásra. (MTI)

KORLATOZTÁK A BENZIN-FOGYASZTÁST AMERIKÁBAN

Washingtonból jelentik: (NTI) A közellátási hivatal rendelete értelmében azonnali hatállyal korlátozták a benzinkutaknak kiszolgáltatható üzemanyag mennyiségét. A kutak az eddiginél 10 százalékkal kapnak kevesebb benzint. (MTI)

Roosevelt 8 pontja

Roosevelt 8 pontját, amelyet Attlee lord pécsetör ismertetett, az alábbiakban közöljük:

1. Az Egyesült Államok és Nagybritannia nem törekednek területi, vagy

más megnagyobbodásra.

2. Az Egyesült Államok és Nagybritannia nem óhajtanak olyan területi változásokat látni, amelyek nem egyeznek meg az illető népek szabad akaratával.

3. Az Egyesült Államok és Nagybritannia tiszteletben tartják minden nép jogát arra nézve, hogy saját akaratából válassza meg azt a kormányformát, amilyent óhajt és azt kívánja, hogy önrendelkezési jogukat mindazon népek

visszkapják, amelyektől azt erőszakkal elvették,

4. Az említett államok a fennálló kötelezettségek megfelelő tekintetbevételével igyekeznek gondoskodni arról, hogy az összes államok — nagyok és kicsinyek, győztesek és legyőzöttek egyaránt — ugyanolyan jogokat élvezzenek a nyersanyagokkal való kereskedelem terén, amelyekre gazdasági jólétkükhöz szükségük van.

5. A legszorosabb gazdasági együttműködést kívánják gazdasági téren az összes nemzetekkel helyreállítani, hogy biztosíthassák a magasabb életszínvonalat, a gazdasági haladást és a szociális biztonságot.

6. A nemzeti szocialista uralom végleges megsemmisítése után olyan békét akarnak létrehozni, amely minden nép kezébe eszközöket ad a saját biztonságának megóvására és lehetővé teszi, hogy félelem- és szükségmentes életet élhessenek.

7. Ennek a békének lehetővé kell tennie minden nép számára a tengerek akadálytalan használatát.

8. Az Egyesült Államok és Anglia azt hiszik, hogy a világ minden népének reális és szellemi okokból el kell jutni oda, hogy erőszak alkalmaztatásától eltekintsen. Mivel a békét nem lehet biztosítani, hogyha valamely állam saját határain kívül fegyveres hatalmi eszközöket alkalmaz a szárazföldön, vizen, vagy levegőben, a fenti államok meggyőződése szerint az ilyen támadó szellemű államok ellenőrzése lényeges kelléke a békének. Ugyanilyen módon igyekeznek a békeszerető nemzetek fegyverkezését könnyíteni.

A Szovjetunió köszönetet mondott Angliának és Amerikának a támogatásért

Ankarából jelenti a NTI: Az angol rádió a moszkvai rádió nyomán jelenti, hogy a Szovjetunió köszönetét tolmácsolta az Egyesült Államoknak és Angliának a Churchill és Roosevelt által megígért segítségért. Egyben közölte a rádió azt is, hogy a szovjetfővárosban már is megkezdtek az előkészületeket a szovjet, amerikai és angol kormány képviselőinek tervezett értekezletére.

Az angol rádió szerint Rooseveltt és Churchill Stalinhoz intézett üzenetében hangoztatták, hogy országaik a legszorosabb együttműködést fogja fejteni a célból, hogy a lehetőséghez képest megadjanak a Szovjetunióknak minden szükséges támogatást. Még igen súlyos harcok várnak a küzdők-

re, nemcsak a meglévő arcvonalakon, hanem azokon is, amelyeket még ki kell alakítani. (MTI)

Ankarából jelentik: Angol körök értesülése szerint az utóbbi napokban magasrangú angol katonatisztek érkeztek a török fővárosba. A török hadseregben, mint oktatók fognak működni. (MTI)

Newyorkból jelentik: (Stefani) Hitel érdemi forrás szerint illetékes ipari hatóságok közölték a kormányt, hogy lehetetlenség eleget tenni annak a sürgős brit kérésnek, hogy Amerika az eddiginél nagyobb mennyiségű lőszeret és fegyvert szállítson. Ezt a kérelmet a brit ellátásügyi miniszter terjesztette elő, aki e célból Washingtonban tartozkodik. (MTI)

A titokzatos halász-kirándulás

Irta: DR PAÁL ÁRPÁD

Múlt hét óta egész most csütörtökig különös titokzatossgággal tárgyalások folytak az Északamerikai Egyesült Államok elnöke és Anglia miniszterelnöke között egy kiránduló hajón, valahol az amerikai partok közelében. A tárgyalásokon résztvettek a két állam legjelentősebb diplomáciai és katonai vezető egyéniségei is. Napokon keresztül jött az izgalomkeltésre irányuló híradás, hogy Rooseveltt elítelt, halászi szórakozásra berendezett kéj-yachtjáról nem lehet tudni semmit. Csütörtök este aztán rádiószózatban az angol helyettes miniszterelnök, az angol munkáspárt egykori vezetője, Attlee lord közölte, hogy a kiránduló hajón a jövődó béke alapelveiről létesítettek megállapodást. Közölte is nyolc pontban, hogy mik lennének ezek az alapelvek.

Lapunk más helyén beszámoltunk erről a nyolc pontról, melynek együttevén az a lényege, hogy Amerika és Anglia együttesen akar gondoskodni az összes népek sorsáról. A békét különben a nemzeti szocialista uralom megsemmisítése után akarja létrehozni; tehát a béke előfeltétele ez a megsemmisítés. További módja: az angol és amerikai uralom a világon. Ez uralom vezetése alatt és ennek keretében gondoskodni „óhajtanak”, hogy a területi változások egyezzenek az illető népek szabad akaratával, minden államnak egyforma joga legyen a nyersanyagokkal való kereskedésre, s minden nép javára akadálytalan legyen a tengerek használata. Az ilyen béke védelmére ellenőrzés alá veszik a „támadó szellemű” államokat, s fölfigyverzik a „békeszerető” nemzeteket.

Az egész nyolcpontos munkálatnak jellemző bevezető mondata az első pont: „Az Egyesült Államok és Nagybritannia nem törekednek területi, vagy más megnagyobbodásra.” Két-tőlüknek együttesen világrészekre terjed ki a politikai és gazdasági uralmuk, a világ gyarmatbirtokainak jó háromnegyedrésze az övék. Könnyű azt mondani, sőt szinte nevelésesen hat, ha azt mondjuk, hogy „nem törekednek” többre. A gazdag jóllakottak mondhatják így, hogy nem kell nekik a szegény ember krumpilévése.

Ettől eltekintve, mi is fölfigyelhetünk itt, egy szerény magyarföldi vidéken, mikor a világ nagyjai a békéről kezdenek beszélni. Ez a béke, ha igazán elkövetkezhetik, minket még jobban érdekel, mint őket. Vagy talán csakis minket érdekel, mert kenyérünk biztonsága függ tőle; szegénységünk enyhítése, lelkiünk megnyugvása és társadalmi életünk rendbejövetele függ az igazi békétől. De igazi béke kell ehhez; nem olyan, amelyik a világ rendjét a nemzeti szo-

ciálizmus megsemmisítésétől, meg a „támadó szellem” gyanúba tartásától és a gyanúvárra szervezkedett gyűverkezésektől teszi függővé.

Az igazi béke alapja az, hogy az emberek társadalmi életében a testi és lelki lehetőségek ne csak egyes kiváltságos rétegek javára legyenek meg, hanem minden becsületes dolgozó érvényesülni tudjon. Szükség az, hogy az alsó néprétegek, a nagy néptömegek is mind biztosak legyenek a maguk sorsa jóra és jobbra fordulásáról, vagyis a szociális fölemelkedésről. Ehhez képest egy-egy népnek a maga társadalmán belül testvéries összefogást kell létrehoznia, hogy az egyes egyének gyöngegségét a közösség együttes akarata pótolja, s így a közös boldogulást megvalósítani tudja. A nemzeti szociálizmus azt a népközösségi alapeszmét tette és teszi gyakorlati megvalósulássá. A Roosevelt elnök úrék által kibocsátott békepontok pedig éppen ezt a nemzeti szociálizmust akarják megsemmisíteni. Hogyan lesz akkor így, a népek társadalmi fölemelése nélkül béke?

Itt, a szegény emberek küzdő vidékén inkább azt olvassuk ki a nyolc pontból, hogy a tárgyaltó urak csak a maguk gazdagságának eddigi világuralmát féltik. Avégetű terveznek tovább háborút és éhezést, s inkább ezekről a további háborús tervekről volt szó, semmint a békéről. Az amerikai elnök a „támadó szellem” dlatamokról beszél, mikor ott, Amerikában maga lohogtatja legjobban a támadás szellemét a megújulásra szerveződő Európa ellen. Persze, ez a megújuló Európa az angol-amerikai üzleti módosításokat igen megzavarván, a világkereskedelem irányát, a földrészek termelő képességét igen-igen az európai népek közös érdekei szerinti módosításra szorítaná. Ez már „támadó szellem” a világ eddigi urai szemében, s ezért akarnak olyan „békét”, mely Európa megújulása helyett Európa további gyarmatsorsát akarja megörökösíteni.

A megújulás azonban természetes erőkből fakadó szükség. Azt megállítani nem lehet. Hídba akarták a szovjet-hadsereg millióit a megújuló Európára zudítani. Nem sikerült. Így nem sikerül semmi további olyan „béketerv”, mely lényegében csak a háború elnyújtását akarja. A megújuló Európával csak becsületes kiégyezést lehet kötni, de nem lehet rá megegyezés olyan „békét” diktálni, mely Európa népeit eddig a gazdagok világuralmának rabszolgáivá tette.

Közjóléti értekezlet a vármegyeházán

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt a Közjóléti Szövetkezet vármegyei vezetősége dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a közellátással kapcsolatos ügyeket tárgyalták meg.

A békéscsabai Nyilaskeresztes párt vezetői csatlakoztak a MÉP-hez

Békéscsabáról jelenl. a MTI: Békéscsabán nagy feltűnést keltett az a nyilatkozat, amely ma reggel az egyik lapban megjelent. Juhász József és Achim Károly, a békéscsabai Nyilaskeresztes párt vezetői levelet intéztek a főispánhoz, amelyben bejelentették, hogy csatlakoznak a MÉP-hez.

Többszázezer erdélyi románt telepítenek Beszarábiába

Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: A West Deutscher Beobachter az európai ujjászervezéssel foglalkozva megállapítja, hogy ennek keretében sor kerül több százezer erdélyi románnak Beszarábiába, azokba a részeibe való letelepítésére, amelyekből az oroszok a lakosságot elhurcolták. Német hivatalos helyen erről a kérdéstről nem nyilatkoztak, azonban várható, hogy az európai ujjászervezésnek áttelepítési fontos részét fogja alkotni.

lyekből az oroszok a lakosságot elhurcolták. Német hivatalos helyen erről a kérdéstről nem nyilatkoztak, azonban várható, hogy az európai ujjászervezésnek áttelepítési fontos részét fogja alkotni.

Felrobbantották a csáktornyai zsidó templomot

Budapestről jelenti: (MTI) Az Esti Ujság írja: Csáktornyán tegnapelőtt délután fél 3 órakor robbanás volt. Kiderült, hogy a csáktornyai zsidó templomot robbantották fel. A vízlevezető csatornában helyezték el a robbanóanyagot. A szerencsétlenségnek köz-

vetlenül nincs áldozata, azonban a közelben lakó Vidor Anna 40 éves asszony az ijedségtől meghalt. A nyomozás szerint két kerékpáros fiatalember oládkodott a zsidótemplom körül. Az ügy rögtönítélő bíróság elé kerül.

Kiadta a rendőrség az új zárórarendeleletet

A m. kir. rendőrség nagyváradi kapitánysága közleményt adott ki a legújabb zárórarendeletről: A m. kir. minisztériumnak. 6.070—1941. M. E. számú rendelete a nyilvános helyiségek zárórájának újabb szabályozása tárgyában a következőket közli:

1. §.
A 8700—1940 M. E. számú rendelet 8. §-a hatályát veszti és helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Nyilvános étkezőhelyiséget (vendéglőt, kávéházat, kocsimát, kávémerést, kifőzést, cukrászdát, italmérést, általában ételek és italok kiszolgálására berendezett egyéb helyiséget), színházat, mozgófényképezőművet s szórakozóhelyet (kabarét, orfeumot, varietét, vagy egyéb mulatóhelyet), tánctermet (báltérmet), tánciskolát, továbbá hangverseny- és előadótérmet, más hasonló helyiséget, egyesületeknek, (szóveltségnek, klubnak, kaszinónak, társaskörnek), mindazokat a helyiségeket, amelyek a tagok és vendégeik összejövetelére szolgálnak, ha más jogszabály alapján rája vonatkozólag korábbi záróra nincsen megállapítva, éjjeli egy (1) óránál tovább nyitvatartani nem szabad.

Az a nyilvános étkezőhelyiséget és szórakozóhelyet, amelyet este tíz (10) óra előtt kivételesen sem nyitnak ki, ha más jogszabály alapján rája vonatkozólag korábbi záróra nincsen megállapítva, hajnali három (3) óránál tovább nyitvatartani nem szabad. Aki e rendelkezés alapján nyilvános étkezőhelyiséget vagy szórakozóhelyet az első bekezdésben megjelölt időponttól túl nyitva kíván tartani, köteles ezt a rendőrségnek az előzetesen bejelenteni. Nem kell bejelentést tennie annak, aki nyilvános étkezőhelyiséget, vagy szórakozóhelyet a jelen rendelet hatálybalépésének napjáig — a 8700—1940. M. E. számú rendelet 8. §-ának második bekezdése szerint — a hatóságnak tett bejelentése alapján, este kilenc (9) órától hajnali két (2) óráig tartotta nyitva.

Az előző bekezdésekben megjelölt helyiségeket, ha más jogszabály alapján későbbi időpont nincsen megál-

lapítva, reggeli öt (5) óra előtt kinyitni nem szabad.

Nem vonatkoznak a jelen §-ban foglalt korlátozások a vasúti vendéglőre, amennyiben nyitvatartását az utazóközönség érdeke megkívánja.

Éjjeli egy (1) óra után magánlakásokban sem szabad a zárórának vonatkozó rendelkezések kijátszása céljából vendégül látni olyan személyeket, akinek ott tartózkodása a család körében szokásos vendéglátáson kívül esik.

2. §.
A jelen rendeletben foglalt rendelkezések megszegése vagy kijátszása a 8700—1940. M. E. számú rendelet 10. §-ának kihágása alá esik. A kapitányság vezetője helyett: Krásznay Pál s. k. m. kir. rendőrtanácsos.

Halálra ítélték a szabadkai gabona zsidó felgyújtóit

Szabadkáról jelentik: (MTI) A honvéd bíróság pénteken délelőtt tárgyalta Licht József 21 éves géplakatos, Hegedűs Ferenc 22 éves gyárímunkás, Reisler János 17 éves, Blum István János 15 éves, Schaffer Pál 18 éves tanuló és Gerson Miklós 18 éves magántanuló bűnperét. A város felszabadulása óta ez volt az első statáriális tárgyalás. A vádlottak Hegedűs kivételével mind zsidók.

A vád szerint Licht rábeszélésére Hegedűs és Heisler felgyújtotta a vá-

Kártolószalagokat

mindenfajta kivételben, elsőrendű minőségben szállít

Első Magyar Kártolószalaggyár R. T. Pestszentlőrinc, gr. Apponyi Albert-u. 8 szám. Telefon: 146-764.

Nagy Márton halála

Lapzártakor érkezett szerkesztőségünkbe a lesújtó hír, hogy Nagy Márton nyugalmazott központi főszolgabíró, vagy ahogy megyezszerzte minden jóismerőse becélte: Marci bácsi 81 éves korában meghalt. Szép, hófehér hajú fejével már régebben eltűnt azokból a társaságokból, amelyekben gyakran megfordult, kávéházak, cukrászdák, klubok, asztalai mellett nem hallottuk érdekes visszaemlékezéseit a régi világra, amelyet elfelejteni nem tudott soha. A kor és az ezzel járó gyöngegség ágyhoz nyomták Marci bácsit és a toll, amelyet pedig olyan fürgén forgatott, most végleg kihullt a kezéből. Abból a régi fajtából való volt Marci bácsi, aki nemcsak a közigazgatásban, hanem az irodalomban is otthon volt. Nyugalombavonulása után sűrűn jelentek meg cikkei, novellái, emlékezései váradai és pesti lapokban s több könyve is megjelent. Nagyszerű férfi-példány volt, még 70 éveskorában is szálegyenes derékka ropta a csárdást s diszmagyarjában festő ecsetjére való modellnek kinálkozott. Aranyos kedélye, jó szíve, tiszta, magyar érzése a megszállás éveiben sokaknak adott vigaszt és reményt. Halála nemcsak szűkebb családi körét, de az egész magye és Nagyvárad magyarságát gyászba borította.

Licht és Hegedűst kétélaltali halálra, Heisler 12, Blumot 7, Schaffert 9 évi fogházra ítélte.

Gerson ügyét a rendes bíróság elé utalták. A halálos ítéleteket két órával később végrehajtották.

Egyiptomban háromszáz százalékkal emelkedtek az árak

Teheránból jelentik: (Stefani) Az egyiptomi sajtó hírei szerint a munkáskéz hiánya következtében a rabokat használták fel Alexandriában és a Szezi-csatorna vidékén a vengély légierejének bombázásakor okozott kártakarítására. Kairót több mint felmiltó meglőtt árasztotta el. Ez megalapozta a szoru élelmiszer korlátozásokat tett szükségessé. (MTI)

Kairóból jelentik: (NTI) Kairóban az élet napról-napra drágul. Az egyes nélkülözhetetlen cikkek ára 300 százalékkal emelkedett. (MTI)

Hazaérkezett a postafőigazgató. Dr Erdélyi Géza m. kir. postafőigazgató szabadságáról visszatért és a nagyváradi postafőigazgatóság vezetését ismét átvette.

Odesszát és Nikolajevet körülzárták a szövetséges haderők

Az ellenség üldözése közben elfoglaltuk Krivoi Rog vasérctelepet

(Vezényi főhadiszállás.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint már különjelentésekben közöltük, Odesszát a román, Nikolajevet a német és magyar csapatok körülzárták. Német gyorskötélűek a megvert ellenség szakadatlan üldözése közben elfoglalták Krivoi Rog vasérctelepét. Az arcvonal többi részén is sikeresen folynak a harcok.

A német légitörő a brit hajózás elleni harcban a keleti partvidéken megsemmisített egy ötezer tonnás hajót, súlyosan eltalált egy másik nagy kereskedelmi hajót. Greath Yarmouthtól keletre egy hajókaravánból harci gépek elsüllyesztettek két kereskedelmi hajót 5000 tonnával. Két teherhajót lángokba borítottak és további két hajót súlyosan megrongáltak. A löbbi légitámadás Anglia keleti partvidékének kikötőberendezései ellen irányultak.

Észak-Afrikában német harci gépek Sidi el Barranitól északra bombatalálatot értek el egy brit rombolón. Erős német harcrepülőketelék a 15-re virradó éjjel Izmailia repülőtere ellen intéztek támadást. Nagy tüzek keletkeztek a repülőgépszínekben és légénységi szállásokban. A La Manche csatorna partján a vadászok és a légvédelmi tüzérség csütörtökön 9 brit gépet lőtt le. A péntekre virradó éjjel az ellenség Északnyugat- és Észak-Németország különbözőhelységeire robbanó- és gyújtóbombákat dobott le. Az éjszakai vadászok és a légvédelmi tüzérség 10 angol gépet lelőtt. (MTI.)

A finnek elfoglaltak két várost

Helsinkiből jelenti a NTI.: Pénteken délután külön kiadásban közölték a lapok: Viirbut és Elisenväsdät elfoglalták a finn csapatok. (MTI.)

Beismerik az oroszok Nicolajev, Kirov és Perwomajsk kiürítését

Londonból jelenti a NTI.: A Reuters Iroda közli a csütörtöki szovjet hadijelentést. A szovjet ebben beismeri, hogy kiürítették Nicolajevet, Kirovot és Perwomajskt. (MTI.)

Berlinből jelentik: Mint illetékes helyről a Német Távirati Irodával közlik, Leningrád és Novgorod környékén a német légitörő augusztus

15-én is folytatta tevékenységét. A vasútvonalakat többször megszakították, megsemmisítettek egy páncélost, 70 tehergépkocsit, továbbá harc képtelenné tették egy üteget. A Finnöbölben egy 3.000 tonnás hajót elsüllyesztettek. A keleti arcvonal déli szakaszán pénteken is igen sok német repülőgépet vetettek harcba. (MTI.)

Ukrajnából menekül a megvert szovjet sereg

Berlinből jelenti a Német TI.: Német gépek augusztus 14-én folytatták Ukrajnában a megvert szovjet csapatok üldözését. A német csapatok harcra kényszerítették a bolsevikieket. A szovjet nagy sietve összetákolta szétvert hadosztályokat vetett harcra. A német csapatok folytatták előnyomulásukat. Ezekben a harcokban a szovjet csapatok nagy veszteségeket szenvedtek. (MTI.)

Berlinből jelenti a Német TI.: Német harci gépek a mára virradó éjjel Nicolajevtől északra fekvő szakaszon

vasúti berendezéseket és csapatösszevonásokat támadtak jó eredményel. Egy bombatalálat szétrombolt egy pályaudvart. Ezenkívül hat csapatszallító vonatot találat ért. (MTI.)

Berlinből jelenti a Német TI.: Augusztus 14-én a német légitörő feltartóztatott és szétromboit egy hosszú csapatszallító vonatot, amely a Fekete-tenger felé tartott. Ugyanakkor egyre szűkebbre vonták össze a német csapatok a szovjet körül a gyűrűt. (MTI.)

Gomeltől északra és Kievtől keletre német stukák működnek eredményesen

Berlinből jelenti a Német TI.: Német harci és zuhanóbombázók az arcvonal középső részén Gomeltől északra támogatták a hadsereg hadműveleteit. Ezen a vidéken négy szovjet gépet lelőttek. Zuhanórepülésben szovjet tüzérségi állásokat bombáztak. 8 löveget harc képtelenné tettek. Egy gépkocsioszlop ellen intézett támadás alkalmával 60 járművet felgyújtottak. Kievtől délkeletre egy páncélost megsemmisítettek és 13 szovjet repülőgépet lelőttek. Odessza előtt

egy szovjet rombolót súlyosan megrongáltak a német gépek. (MTI.)

Szovjet gépek merényletet követtek el német sebesültszállító vonat ellen.

Berlinből jelenti a Német TI.: Augusztus 13-án szovjet gépek Minszk közelében megtámadtak egy német sebesült szállítóvonatot, amelyen messziről látható vöröskereszt volt. Néhány sebesült meghalt vagy megsebesült. (MTI.)

A mindennapi Kenyerünkért

való kemény munkában egy biztos segítségre számíthatunk s ez a valódi

DIANA sóborszesz

évtizedek óta kipróbált áldásos, üdítő és munkaképességet fokozó hatása.

A valódi DIANA sóborszesz mindenütt kapható!

Jelenlegi árak:

próba palack	eredeti palack	közép palack	nagy palack
DIANA sóborszesz			
70 fillér	1.20 P	3.50 P	6.40 P

Berlinből jelenti a Német TI.: A bolsevikiek augusztus 13-án és 14-én újonnan felállított egységek harcra vetésével megkísérelték tehermentesíteni a Bugtól keletre és a Nicolajevtől északra körülzárt csapatokat. Mindezeket a szabadítási kísérleteket, mind pedig a körülzárt csapatok kitorési kísérleteit visszaverték. (MTI.)

Helsinkiből jelenti a Német TI.: A finn arcvonalon a szovjet erők a német és a finn csapatok előnyomulását ellentámadásokkal próbálták feltartóztatni. Ezeknek eredményeként 13.000 szovjet halott maradt a csataterén. Német katonák megfigyelték, hogy amikor a szovjet katonák kísérletet tettek a megadásra, a politikai biztosok lelőtték őket. (MTI.)

Roosevelt és Churchill angol-amerikai-szovjet katonai értekezletet akarnak Moszkvában

Newyorkból jelenti a NTI.: A newyorki lapok feltűnő helyen közlik azt a jelentést, amely szerint Roosevelt és Churchill azt a javaslatot terjesztik Sztalin elé, amely szerint Moszkvában szovjet, angol és amerikai katonatisztek értekezletre ülnek össze, amelyen megtárgyalják a Szovjetunióba való szállítás kérdését és a szovjet hadsereg helyzetét. (MTI.)

Berlinből jelenti a NTI.: A ma reggeli lapok bőségesen foglalkoznak a Roosevelt és Churchill által tett közös nyilatkozatról. A német lapok már a gúnyos címekben kifejezésre

juttatják véleményüket. Kivétel nélkül szemfényvesztésnek minősítik. A német nép már egyszer átélte ehhez hasonlót. Még élénken él az emlékezetekben az a nagy világcsalás, amelyet az Egyesült Államok elnöke egyszer elkövetett. Minden német, aki ezt a világcsalást átélte, felháborodik, hogy az új háborúban ugyanazzal a módszerrel akarják rászédni Németországot. A Churchill és Roosevelt által körvonalozott szabadság a tengerzár formájában kiszolgáltatott megsemmisítésnek 90 millió németet (MTI.)

Japán a helyzetnek megfelelően fogadta az angol-amerikai nyilatkozatot

Tokióból jelenti a NTI.: Japán politikai körök érdeklődésének középpontjában a közös angol-amerikai nyilatkozat áll. A Domei-iroda értesülése szerint a japán politikai körök Churchill és Roosevelt nyilatkozatát üresnek tartják. A nyilatkozat valószínűleg azt szolgálja, hogy Japán és az európai kisállamokat el-tántorítsák Németország oldaláról.

Figyelemreméltó, hogy a nyilatkozatban sehol sem szerepel a Távolkelet szó, másrészt a nyilatkozat a Hitlerizmus kiküszöbölésének szükségességét hangoztatja. Alig valószínű azonban, hogy Anglia és Amerika vezetői azért találkoztak, hogy egy ilyen nyilatkozatot adjanak ki. Valószínűbb annak feltevése, hogy egy közös katonai terv, a német-szovjet

Náboru kérdése és a Japán elleni közös katonai lépés állt a megbeszélés középpontjában.

Washingtonból jelenti a NTI: Lord Breaverbrook kijelentette az Egyesült Államok sajtójának, hogy nem elegendő az a hadianyag, amelyet az Egyesült Államok eddig szál-

lított Angliának. (MTI.)

Lisszabonból jelenti a NTI: Londoni jelentés szerint lord Bridgeman, a nemzeti gárda vezetője kijelentette, hogy ha a németek betörnek Angliába, a nemzeti gárda a szovjet rendszert követi és mindent összerombol az angol területen. (MTI.)

Gondarnál megfutamították az olaszok az ellenséget

Rómából jelenti a Stefani: Az olasz főhadiszállás 437. közleménye: Csütörtökön az olasz légierő egységei eredményes támadást intéztek a Cyprus szigetén lévő üzemanyagraktárak ellen. Az éjszaka folyamán más olasz gépek nagyméretű bombákat dobtak le Malta repülőtereire és több célpontot telitaláltak. Észak-Afrikában Tobruk szakaszán az előretolt osztagok harci és tűzérési tevékenysége folyt. A tengely légierője folytatja eredményes támadásait. Tobruk és Marsa Matruh erődírményeit és kikötő berendezéseit érték találatok és eltaláltak egy 3000 tonnás kereskedelmi hajót és egy torpedórombolót. Angol gépek támadást intéztek Tri-

poli ellen. Kelet-Afrikában Gondar szakaszán egyik hadállásunk osztagai hősiességgel visszaverték és megfutamították az ellenséget. (MTI.)

(Hadműveleti övezet.) A Stefani iroda jelenti: Olasz repülőgépek pén- teken hevesen támadták Cyprus sziget katonai célpontjait. Limassot katonai berendezésében nagy kárt okoztak. (MTI.)

A portugálok fokozzák az Azori szigetek megerősítését

Lisszabonból jelenti a NTI: A múlt éjjel újabb portugál csapatok indultak el az Azori-szigetekre. (MTI.)

GAZDASÁGI ÉLET

Ellenőrzik az árrendelet pontos végrehajtását

A polgármesteri hivatal a következő hirdetményt bocsátotta ki: Az Ár-ellenőrzés Országos Kormánybiztosa 120.000/1941. A. K. sz. rendeletével (megjelent a Budapesti Közlöny f. é. 160. számában) több szükségleti cikk árát állapította meg és pedig: Hüvelyesek, olajos és egyéb magvak, Vörös- és fokhagyma, Szalastakar- mány, szalma, Kenderkóró, lenkóró, maglenszalma, Élőállat- és húsrak (sertés-, marha-, borjú-, birka-, bárány-, ló-, csikó-, szárnyszerű és termé- kek). Tej és tejtermékek. Egyéb ál-

lati termékek (zsiros gyapjú, zsiros bárángyapjú, méz). Felhívom mind- azokat, akik említett szükségleti cik- kek eladásával foglalkoznak, hogy az árakat mindenben ezen rendelet elő- írásainak megfelelően számítják és az ellenőrzéshez szükséges adatokra vonatkozó okmányokat (számlák, fu- varlevél stb.) megfelelően kéznél tartásák, hogy az ellenőrök munkája akadálytalanul eszközölhető legyen. Az árak kifüggesztésére, illetve fel- tüntetésére vonatkozó rendelkezések változatlanul érvényben vannak.

Ma terjesztette a pénzügyminiszter a 42-ös bizottság elé a hadfelszerelési- adó javaslatát

Emelkedik a forgalmiadó, megdrágul a dohány, a szesz, a sör, az izzó-lámpa, a mesteséges ételzsír és étolaj

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A jelenlegi viszonyok mellőzhetetlen- né teszik az államháztartás bevételei- nek fokozását. Ebből a célból a pénz- ügyminiszter hétfőn rendeletet ter- jeszt a 42-es országos bizottság elé a hadfelszerelési adóról. Ez az adó kül- ső megjelenési formája szerint új ál- lami egyenesadóként jelentkezik, lé- nyegében azonban a meglévő egyenes- adók pótlékolása. Az adóemelés az összes állami egyenesadókra s ez adók állami pótlékaira terjed ki. Vonatko- zik ezenkívül a községeknek és váro- soknak átengedett kereseti adóra is, úgy azonban, hogy ez utóbb említett adóemelés eredménye is az államot illeti meg. Ez az adótöbblet az ideig- lenes adómentességet élvezők ügy- nevezett eszmei állami adója után is jár. Az adó kulcsa 10 százalék lesz.

Utólag fogja bemutatni a pénzügy-

miniszter a 42-es országos bizottság- nak az illetékek felemelésére vonat- kozó rendeletet, amely a Budapesti Közlöny pénteki számában már meg- jelenik és egyidejűleg hatályba is lép.

Hasonlóképpen intézkedés történt a forgalmi adók felemelése iránt is. Az általános forgalmi adó kulcsa 4 százalékról 5 százalékra emelkedik a felhatalmazást tartalmaz a rendelet arra, hogy a forgalmi adóváltások kulcsai is felemeltessenek. Változat- lan marad azonban — tehát nem emelkedik — liszt, a hús, a cukor és a gyufa forgalmi adóváltásának kul- csa.

Ugyanez a rendelet a fényüzési for- galmi adók felső határát 20 százalé- ról 30 százalékra emeli és felhatal- mazza a pénzügyminisztert a fény- üzési forgalmi adó alá eső áruk és vállalatok új kijelölésére. F

Felemelték a dohánygyártmányok eladási árát is 7—33 százalékkal. Emelkednek a szesz-eladási árak is. Így az itali szesz ára abszolút heko- literenként 300 pengővel, a motor- hajtásra szolgáló víztelenített szesz ára pedig 100 pengővel emelkedik.

A söradó 1 pengőről 2 pengőre emelkedik.

A szivarkahüvely adója 23 fillér helyett 32 fillér, a szivarkapapíré pe- dig 9 fillér helyett 13 fillér lesz.

Az izzólámpák adója 15—900 fillérről 20—1170 fillérre, a rádiócsö- vek adója pedig 2.25—90 pengőről 2.90—117 pengőre emelkedik.

A margarin, margarinsajt és mes-

Előkelő budapesti nagyvállalat keres őskeresztény származású 18—22 éves perfekt magyar-német gép- és gyorsíróőket, valamint katonaviselt, legfeljebb 28 éves magyar-német nyelvtudás- sal bíró tisztviselőket. Ajánlatokat „Nagyvállalat” jel- gére Magyar Hirdető Iroda Buda- pest, VII. Sándor u. 7 küldendők.

terséges ételzsír adója 40 fillérről 1 pengőre, az ételolaj adója pedig 25 fillérről 63 fillérre emelkedik.

A dohánygyártmányok új árai

A pénzügyminiszter a dohányjöv- dék gyártmányainak új eladási árát léptette augusztus 15-étől kezdve életbe. A nagyobbforgalmú gyártmá- nyok új árai a következők:

Szivarok: Regalia Media 40, Rega- litas 38, Havana Virginia és Brita- nica 34, Turul 26, Trabucos 28, Ope- ras 26, Cuba és Millares 22, Porto- rico 16, Vegyes külföldi 12, Faintos 9 fillér darabonként.

Szivarkák: Coronas 22, Coronitas 15, Ghiubek 14, Stambul 13, Khedi- ve, Vitéz, Darling 12, Balaton 10, Memphis 8, Sport 7, Extra 6.5 Prin-

cesas, Mirjam, Theba 6, Király 5, Hercegovina, Simphonia 4, Levente 3 fillér.

Szivarkadohányok (100 gramm): Sultan Flor 15, kiváló finom török 13.50, legfinomabb török 12.50, finom kir 9, legfinomabb hercegovinai 7.80, finom Purszicsán 7, finom török 6, finom hercegovinai 3.80, váloga- tott érsekújvári 3.25, középfinom török 3 pengő.

Pipadohányok: Muskotály, Verpe- léti 1.50, legfinomabb magyar 1.40 pengő, finom magyar 92, középfinom magyar 88, kapa 72 fillér.

„Bafisa” csempekályhák Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. Telefon 17-76. 40-50 % fűtőanyag megtakarítás. 1-2 év alatt önmagát fizeti vissza. Szerelés - Átrakás - javítás Hardtmuth rendszer!

Hová forduljanak olvasóink vetőmagvizsgálati kérdésekben?

A Földművelésügyi miniszter az er- délyi mezőgazdaság érdekében több, a gazdák szempontjából nagy fontossá- gal bíró kiüresítési intézményt ál- litott fel; ezek között létesült Kolozs- vároton a m. kir. Vetőmagvizsgáló Inté- zet, melynek működési területül a következő megyék és városok jelöltet- tek ki:

Beszterce-Naszód, Bihar, Csik, Há- romszék, Kolozs, Maros-Torda, Mára- maros vármegye nem Kárpataljához tartozó része, Szatmár, Szilágy, Szol- nok-Doboka, Udvarhely és Ugocsa vármegyék, továbbá Kolozsvár, Marosvá- sárhely, Nagyvárad és Szatmárnémeti törvényhatósági jogú városok.

Felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a jövőben a felsorolt vármegyék és városok területéről vizsgálatra vá- ró magmintáikat a kolozsvári m. kir. Vetőmagvizsgáló Intézethez (címe Ko- lozsvár, V. Monostori ut 3.) küldjék

be. — Ugyancsak ide kell bejelenteni az állami ölmézrolásra váró iohere- és lucernamagteleteket is.

Emlékeztetjük idézzük minden olva- sónknak azt a miniszteri rendelkezést, amely szerint a 15. kat. holdon aluli gazdák részére a vetőmagvizsgáló in- tézet 50 százalékos vizsgálati díjke- zményt nyújthat. Tanácsos minden gadának megvizsgáltatni összel és ta- vasszal vetésre kerülő magvait, mert jó és nagy termést, egészséges növé- nyeket csak kellő csirázóképességű és általában jó minőségű vetőmagból le- het nyerni.

Az ujonnan felállított kolozsvári m. kir. Vetőmagvizsgáló Intézet úgy irás- ban, mint szóban, a legnagyobb készsé- ggel áll a működési területen élő gazdák rendelkezésére és kéri, hogy vetőmagvizsgálati ügyekben teljes bi- zalommal forduljanak hozzá. (R. J.)

Példás rendben és tervszerűséggel folyik az előnyomulás Oroszországban

Közellátási visszaélések ügye szerepelt a közigazgatási bizottság rendes havi ülésén

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délután 5 órakor tartotta meg a város közigazgatási bizottsága rendes havi közgyűlését. A közgyűlésen először a polgármester olvasta fel múlt havi jelentését. A jelentés szerint a házadó kivétele befejezést nyert. Nagyvárad házadóalapja 10 millió 282.725 pengő, ebből maga a házadó 1 millió 645.205 pengő. Megemlékezik a jelentés az Erzsébetligeti sportpálya javítási munkálatairól.

A Magyar Normára júliusban csak 4846 pengő folyt be. Adatokat sorolt fel a jelentés továbbá a cukor- és cipőjegyekről, továbbá a liszt- és zsírelállításról.

A polgármester jelentéséhez dr. Paksy István, az ügyészség helyettes elnöke szólott hozzá. Kifogásolta, hogy

„Feketén árulják a cukrot, lisztet és a zsírt

Az egyéb közszükségleti cikkek illegitim úton, a törvényes árakat kijáratssza kaphatók. Cukorhoz, liszthez, zsírhoz a törvényesnél jóval magasabb áron hozzá lehet jutni. Ugy szinten bőrhöz, talphoz és cipőhöz. Kéri, hogy hirdetmény és felhívás útján figyelmeztessék a város közönségét, hogy tartózkodjék az ilyen vásárlásoktól, mert a beszerzés és vásárlás éppen olyan büntetendő cselekmény, mint az eladás.

Az ügyészségnek tudomása van a 3 pengős cukorról, az 5 pengős zsírról, a 60 pengős cipőről és a 20 pengős talpalásról, a beszerzési forrást azonban nem hajlandók megnevezni azok, akik ilyen árakat fizetnek ezekért a cikkekért.

Felhívja a város közönségének figyelmét, hogy

a tengeri drágítókhoz hasonlóan a többi cikkek árának törvénytelen drágítása esetén is azonnal következik az elfogatás, a közigazgatási eljárás alá vonás, illetve internálás.

A felszólalásra dr. Gyapay László helyettes polgármester és dr. Krasznay Pál rendőrtanácsos válaszolt. Válaszukban a legszélesebbkörű intézkedések bevezetését jelentették be a visszaélések megszüntetésére.

A tisztifőorvos jelentése Nagyvárad közegészségügyeinek átalakulásáról

Ezután a tisztifőorvosi jelentés kötetkezett. A jelentés szerint természetes szaporulat a múlt hónapban 99 volt. A tisztiorvosok 328 esetben szállták ki. Ingyenes orvosi tanácsadás volt 3450, tuberkulotikus vizsgálat 392, nemibetegvizsgáló pedig 2833 volt. A zöldkeresztes cukorakcióban 1220, a tejakcióban pedig 821 gyer-

Nagyváradon igen nagy a drágaság. Hogy ezt megszüntessék, javasolja, hogy:

1. A város iltssa meg a viszonteladókknak a vásárlást reggel 9 óráig a piacon.
2. A gazdasági ügyosztály a termelvények hatóságilag megállapított árát 2—3 táblán függesszék ki és ügyeljen annak betartására.

A rendőrkapitányság vezetését felkéri, hogy 8—11-ig detektíveket és polgáriruhás rendőröket rendeljen ki, akik ellenőrzik a vásárt és súlyosabb esetben vegyék őrizetbe az árdrágítókat, az árut foglalják le és a megfelelő hatósághoz továbbítják.

A tisztiorvosi jelentéshez dr. Paksy István szólott hozzá és kérte, hogy utasítsák a tisztiorvosokat, hogy

gyanus vetélesi esetekben azonnal tegyenek jelentést a rendőrségre. Bár ez talán orvos-etikai szempontokba ütközik, törvény értelmében köteles jelenteni a tudomására jutott eseteket.

A felszólalásra dr. Szirmay Sándor főorvos válaszolt.

Dr. Nagy Dezső pénzügyigazgató tette meg ezután jelentését.

Az ügyészség jelentését dr. Paksy István, az ügyészség helyettes elnöke olvasta fel. Az államépítészeti hivatal jelentése szerint a Bihar-hágónak szerpentintűtűt való kiépítésére az előmunkálatok megkezdődtek.

A gazdasági felügyelő és a rendőrség jelentése után dr. Hlatky Endre főispán felszólította a hivatalok vezetőit, hogy feléves jelentésüket terjesszék be a belügyminiszterhez való felterjesztés végett.

Roosevelt megérdemelné, hogy pellengérré állítsák

Felháborodás és megkönnyebbülés Amerikában a Churchill-Roosevelt találkozó után

Washingtonból jelentik: (NTI) NBC rádiótársaság a következőkben jellemzi azt a visszahatást, amelyet a Roosevelt és Churchill nyilatkozat váltott ki az amerikai közvéleményben.

Általános megkönnyebbülés, hogy Roosevelt nem kötelezte magát tényleges háborús intézkedésre. — Ugyanakkor fokozódik a felháborodás, hogy az elnök megígérte a beavatkozást az európai ügyekbe, anélkül, hogy megkérdezte volna az amerikai népet, vagy a parlamentet.

Ez fontos és feltétlenül kötelessége lett volna egy demokrata állam elnökének.

A Times Herald vezércikke szerint Roosevelt megérdemelné, hogy pellengérré állítsák.

Az Egyesült Államok népet beledöntené egy utópiáért folyó háborúba. Mit jelent a tengerek szabadsága? A béke-években mindenki élvezi, a háborúban csak Anglia. Az Egyesült Államok el-türte, hogy az angolok elzárják a tengert. Roosevelt rá fogja-e szorítani Sztalin barátját, hogy lemondjon Lettországról, Észtországról és Litvániáról? (MTI)

AZ OLASZ SAJTÓ ELUTASITJA ROOSEVELT ÉS CHURCHILL 8 PONTJÁT

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok a Stefani jelentés alapján ismer-

teti a Roosevelt-Churchill féle nyolc pontot és hozzáfüzik álláspontjukat. Teljesen elutasítják a 8 pontot és a Wilson-féle 14 pont rövidített másának tekintik. Az egész nyilatkozat angol-szász képmutatás. A képmutatás ott kezdődik, hogy nem akarnak új területet szerezni. 1917-ben is kijelentették ezt és azt mondták, nem akarnak hódító háborút folytatni. Anglia rátette

Angol repülőterek, hajókaravánok, repülőrajok pusztulnak a németek légitüzében

Berlinből jelentik: (NTI) A mára virradó éjjel német harci gépek kemény támadást intéztek az angol vizeken haladó angol hajók ellen. El-súlyesztettek 20.000 tonnát és megrom-gáltak 17.000 tonnát. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A németek csütörtökön és a péntekre virradó éjjel összesen 19 angol gépet lőttek le. Tíz gépet a Németország ellen intézett támadás alatt, 9 gépet pedig a La Manche csatorna partján lőttek le. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A német lé-gőronok augusztus 15-re virradó éjjel Anglia ellen irányuló légitámadásáról kiegészítőleg közlik: Támadás ért igen sok brit repülőteret. A támadások si-kerét a célpontok körüli tüzek mutat-ták. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Csütörtökön

kezét mintegy kétfélmillió négyzetkilo-méter területre. Ilyen bevezetés után elképzelhetetlen, hogy Európában egyetlen ember is akadjon, aki hisz a nyilatkozat időszerű jóhiszeműségé-ben. A 8 pont másik baja, hogy előfel-tétele az angol győzelem, ez pedig le-hetetlennek látszik. A tengelyhatalmak erre a nyilatkozatra azzal válaszolnak, hogy folytatják a háborút a végső győ-zelemig.

délután brit gépek erős vadászvédelem mellett hatástalan előretörést kísérel-tek meg a francia tengerpart ellen. 9 gépet lelőttek. A Boulogne elleni táma-dás alkalmával 20 ember meghalt, 20 megsebesült. (MTI)

A Német Távirati Iroda jelenti: A délkrajnai sikeres előnyomulás folya-mán újabb vörös csapategységeket ke-ritettek be a lehető legszűkebb helyre a németek. Ezeket a csapatokat a leg-nagyobb részben teljesen megsemmisi-tették. Közben 20.000 foglyot ejtettek. 35 páncélost, 85 löveget és egy páncé-los vonatot zsákmányoltak.

Tokióból jelentik: (Domei) Japán és Sziám kölcsönösen nagykövetekeket ne-veznek ki ezután a másik fél kormá-nya mellé. Sziám első nagykövete a japán kormány mellett Tei Csibokani lesz.

WIENER MESSE (BÉCSI VÁSÁR)

1941 szeptember 21-28-ig

Dijmentes vizum
Vasuti kedvezmények
Jelentkezési határidő: aug. 25

Felvilágosítást nyújt:
a Wiener Messe magyar-orosz kirendeltsége, Bu-dapest, V., Vörösmarty-tér 1, Hamburg—Amerika Li-nie, telefon 183-059, a Né-metbirodalmi Vasutak Ide-genforgalmi Irodája, Buda-dest, IV., Váci-utca 1—3, telefon 180-229 és az összes IBUSz utazási és menet-jegyirodák

MEGNYILT!

Olcso bevásárlási forrás! HORVÁTH KÁROLY

kötött-, szövött- és rövidáru kereskedése
Nagyvárad, Hlatky Endre utca 8 szám.

MEGNYILT!

Siculus: Tempi Passati

(Naplójegyzetek)

Ók. I.

Neumann zsidó pöttömnyi vén ember volt. Kétaraszos szakállának a szürke alapján tobzódta a színek. A szakáll minden tincse külön egyedi életet élt aszerint, ahogy a táncoló arcizmok mozgatták. És ha Neumann az úton ment, valósággal a szakáll vitte, mint a megriasztott juhot a lobogó gyapjú.

Gyermekkoromban elfutottam előle, de valami titok mégis feléje vonzott. A mágius erő talán a szakállában volt. A bibliai könyvek is nagy szakállal ábrázolják az ősatyákat. Ábrahám volt a legfélelmetesebb és a legvonzóbb. Mert amikor kését a fiába akarja döfni, a zord szakáll alatti a kegyetlen arca, láttam csak. És amikor Isten Izsáknak megkegyelmezett, ugyanazonképpen az apa szakállára húll a mosolygó lélek derüje. A szakáll nagy kegyetlenség és nagy gyöngédség takarója. Titok.

A zsidóék nem láttak tőlünk mesze. Házuk a patak partján állott magányosan, itt volt a keresma, meg a kis bót is. Az útra két ablakszem nézett a kertünk felé, szemben a vén vackorfánkkal. Falombok árnyékolták az utat, a házat. Nyáron csupa titokzatos keret. Abban az időben még szájon járt a rituális gyilkosságok rémsége. A mese ott lettenkedett, ha a szélben sóhajtottak a fák, vagy ha sötétség szállt a poros útra.

En a vackorfáról néztem át nappaloként a titokzatos udvarra. A zsidó szanaszét tett-vett, néha a szárnyasoknak szemel szórt, miközben a feleségével veszekedett, vagy a leányait korholta. Soha sem nevetett, mindig átgondolt testtartással járt és a szakállá vitte előre.

Pénteken este, csillagjötté után mégis közel merészkedtem a házhoz. Hátul a patakra nyúló ablakon ki-hallatszott a zsidó szombati éneke. Nem féltem, mert a távolságot jelezte az ének, de Verne hatásokkal teli képzeletem a dzsungel izgalmát érezte. Hozzájárult a révézetenes vonító ének. A vén zsidó régebben elvágta volt a nyakát s a rosszul forrott torka hárem úton engedte a keservesen jajgató hangokat.

A távolban a kutyák ugattak, nem messze egy halálbagoly sikongó rikácsolással csöpött le egy egérre. Körülöttem ticskók cirpelték és a sötét falombok nyílásán át csak egy csillag pisllakolt. Rádozott az őserdő.

A lassan folyó patak partján lennebb csüsztam a lepedőnyi keserőlapi közé. Már féltelmes lett az éjjel.

Pedig nem történt egyéb: csak egy szegény zsidó félt önmagától, hogy nem lesz ereje a kenyérért sokat sírni és félt Jehovától, hogy nem lesz szíve a sírásra eleget adni. Azért mindig erősebben emelte a hangját az élet pusztájára kivert emberi lény, hogy Jehova markából kiragadjon egy hétrevalót.

A dzsungel éneke hovatovább zsongítóbb lett s később lágyan ringatott el a keserőlapi alatt. Most már sakálók vonítottak, kakaduk rikácsoltak és oroszlanok arditáltak.

Valahonnan, a vackorfa felől hallottam mégis a legfélelmebb hangot, az apámét. A nevemet kiáltotta bele az éjszaka rémítő csendjébe. Ez felébresztett, de felébredt tőle a régen nyugvóra lért zsidóház is.

Szédülő fejjel bújlam elő a keserőlapi alól.

— Istenem, mi lesz?

Nem lett sok. Örvendeztek, hogy megkerültem s aztán holmi apró dorgálással elintéződött az éjjeli romantika. Anyám még nevetett is, ahogy elbeszéltem a színes éjszakát, melynek minden mozzanata az öreg zsidó szakállába kapaszkodott.

Másnap a zsidó háza előtt vitt el az utam. Még mindig rémülettel!

Ók. II.

Hatodikos korunkban a tanár urak megszüntették a tegezést. Eleddig a bizalom kifejezése volt, ezentúl le-kicsinylés lett volna. A felgimnázistáknak kijáró magázás hallatlan módon emelte az önértéket. Még a lépésünk is kicsérélődött, az „ön” szó belekerült lábunk feszítő izmaiba és kidomborította a mellünke. Sőt elbátortított szeptember legelején egyik diákkelembujba pohár sör mellett ismerkedni.

Itt tűnt fel közöttünk egy kollégiumbeli új alak. Magas, szép fiú volt, rózsás arcú, kellemes hatású. Még kurta nadrágot viselt selyem harisnyával, lakcipővel. Nyakkendője úgy ragyogott, mint a szertárban a kitömött kolibri.

ódaroltam a tövis kerítés felé. Egyszerre csak mellettem termelt Márta, a kisebbik zsidóleány. Kifejező, barna szemében keleti titkok ragyogtak, a kezében sárga, szalmapapirban valamit szorongatott.

Minden átmenet nélkül felém nyújtotta a kis maroknyi csomagot akkora jószággal, mintha a szívét tenné a markából az enyémbe.

— Apám küldte az éjjeli ijedséget, — mordította.

A papírban cukor volt: a vén zsidó vigasztalása.

És ez a cukor beédesgetett, megbátortított a zsidóbótba, ahová aztán nap-nap után elvittem a krajecrokat apró holmikért.

Elvittem a kamatokat a vigasztalásért.

Egy „rúd” sört kért s amikor kocintottunk, lopva a szemét figyeltem. Főlényesen a fejünk fölé mosolygott s mintha azt mondta volna:

— Sok kócos!

A többiek nem vették észre, hogy búvárkodom, ők mély tisztelettel néztek rá, mert igen letszett az úrfi s főként az ingyen sör.

Beszédbe elegyedtünk. Még kis körben forgott az eszünk kereke, mert belénk a falu határánál, a vadvirágnál, a madarak és a Bimbó tehének beszédénél, a házunk ékes círádánál egyéb alig ragadt. A sok lírát s a szellemességet, ami ezekkel járt, nem sokra becsültük, észre se vettük, mert ez magától jött, mint a vadvackorfán a virág. Inkább egymás között in-

gyen mulattunk effélékkel, mint Gogoly kozákjai a lovas mutatványokkal. Ők se gondoltak rá, hogy szükségben keresni is lehet azokkal.

Ruhánk is ahhoz való volt. Egyik-másik még fehér harisnyában járt s szöttes ujjast viselt. A finom úrfi mellett kopottak voltunk, de hatodikosak és önértézetesek.

A szép fiú közben szálamit rendelt nekünk s beszélt az otthoni jó módokról. Hogy hatszobás lakásuk van s a padló parkettes.

— Keleti szőnyegeink mesésépek, — mondta. (Jaj, nálunk otthon a sok rongypokról!)

— Mert, tudják, uraim, hozzánk nagy urak járnak, gyakran megfordul a főispán is. Ez ugyan kopott mágnás, de mégis valaki. Ezért kell szépen lakjunk, — mondta oly gyorsan, hogy belehabozott a szája.

Az előadás alatt némelyikünk felszengett. Ugy látszik, terhes leti a sok úri levegő.

Lesztán megkérdezte:

— Tulajdonkép, mi az „ön” apja?

— Eddig apám fíres volt, de most birtokos. Tetszik tudni, mi vagon-számra szállítjuk a gabonát, nyolcvan ökröt hízlatunk s tizenkét lovunk van.

Szédültünk a nagy jóléttől. Kovács megjegyezte:

— A kutyafáját, nálunk a félfa-nak sincs annyi ökre!

Bennünk valami gerjedelmek bugyborékolnak, de azért a további kör-sörnét csodálkozással telve mosolyogtunk.

Barátunk tovább beszélt, még a napi étkezésüket is ismértelte:

— Mi, barátaim, nem eszünk disznóhúst. A disznó egy randa állat, az a parasztnak való. A babsír az előkelő.

— Hiszen akkor magok zsidók! — vágott közbe Török, akit megszúrt a paraszt szó.

Az új zavarba jött. Kivörösödött és hebegve magyarázkodott:

— Az nem számít, azért mi urak vagyunk s mi a gúnyolódást nem tűrjük.

Nem neveltünk, csak kezdtünk sokra tartani a házunkat, a falunkat, a ruhánkat. És az önértékünk is nőtt, hiszen felgimnázisták voltunk.

Minden átmenet nélkül megindult közöttünk a mi beszédünk folyamata. Eközben Bors Péter huncutkdvá felénk vágott a szemével és körülzáglalászt:

— Te, Vass János, ugy-e ma fokhagymás kolbászi ettél? — kérdezte a mellette ülőt.

— En nem! — tiltakozott Vass.

— Hát akkor minek van akkora fokhagyma szaga? — kérdezte, tetetelt undorral nézve a selymes úrfira.

Barátunk imegnézte az aranyórát és hirtelen felszökött a helyéről.

— Alászolgája, uraim! — mondta. — Engedjenek meg, az idő letelt, találokóra kell mennem. Isten önökkel!

Gavallérosan kijezette az elfogyasztott holmik árát és pözoló lépésekkel távozott.

Györbírő sóvárgó szemekkel vizgálta az üres sörös poharakat.

— Ezt mégsem kell vala elmarni, — méltatlankodott Borsra.

A másik más véleményen volt és megindult a parázs vita. Az a vita, mely évezredek óta felvetődik a magánházakban s a fórumokon. Amely egymásnak viszi a keresztényt s amelynek vége talán soha sem lesz.

A gavallér barátunk pedig unokáji volt a révézetenes vonító patakparti zsidónak.

Ujjászülettek a város történelmi arcképei

Rövidesen visszahelyezik régi helyükre II. József császár, V. Ferdinánd, Tisza Kálmán arcképeit

Nagyvárad, saját tud. Amikor huszonkét év előtt bevonultak Nagyváradra a román csapatok, s elkezdtek berendezkedéseiket a városban, első dolguk volt, hogy a városházán őrzött történelmi tárgyú festményeket eltávolítsák a városi székház falairól. Ezeket a képeket a városi múzeumban helyezték el aztán és egészen az utóbbi időkig ott húzódtak meg, az Ipolyi gyűjtemény egykori helyén, amely gyűjteményt tudvalevőleg a bevonuló románok elől még idejében Budapestre mentették a múzeum vezetői. A városi tulajdont képező történelmi tárgyú festmények aztán ott porosodtak a múzeumban, közülök nem egy szinte teljesen tönkrement. Tizenkét hatalmas arckép került nemrégiben napfényre a múzeumból: Ferencz József és Erzsébet királyné arcképei, amelyek a városi székház dísztermének jobb oldalát díszítették, V. Ferdinánd, II. József császár, József nádor, Ferencz császár, Rákóczi Ferenc, Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Széchenyi István két arcképe is, amelyeket most ismét visszahelyeznek régi helyükre.

A képek azonban oly borzasztóan rossz állapotban kerültek ki a múzeumból, hogy azok restaurálása halaszthatatlan volt. V. Ferdinánd arcképét szétvagdalták a románok, négy részből kellett összeállítani. II. József császár hatalmas, gyönyörű portréján, amelyet 1789-ben Teneczky Gábor festett, hatalmas lyukak tántogtak, úgy, hogy a restaurálással

megbízott kitűnő festőművésznek: Maczalik Alfrédnek nemcsak a festékrétegok lepattogzott részeit kellett utána pótolnia, s a festékfelületet felfrissítenie, hanem valósággal újjá kellett varázsolnia egyik-másik régi képet, így az V. Ferdinándét, amelyen a korona valósággal össze volt zúzva, hogy annak alsó részét újra kellett komponálni is.

A város, — amikor a nagyértékű tizenkét régi kép restaurálásával Maczalik Alfrédot bízta meg, jól választott. Maczalik történelmi tudása, művelése, műtörténeti ismeretei alkalmasak arra, hogy a festői tudás mellett segítségére legyenek, mint képresztaurátornak és e tudások nélkül alapos restaurátori munkát végezni nem lehet. A tizenkét kép helyrehozásával már elkészült Maczalik és Vágó Pál nagyszerű Tisza Kálmán arcképe, Endrey Sándor Erzsébet királynéja, Grimm A. 1885-ből származó Ferencz József arcképe, Mezey Lajos Széchenyi arcképei, amelyeket a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében levő Barabáss-féle arcképek nyomán festett, a közeli napokban visszatérnek a városházára és elfoglalják régi helyüket. Mire a bevonulási évfordulót elérjük, ezek a régi képek is ott lesznek már a városházán. Maczalik tehetsége nagy hála kötelezi a várost is, a közönséget is, hogy olyan szakavatott kézzel mentette meg a végromlástól ezeket a szép és nagyértékű festményeket.

Belvárosi mozgóban

Varju a toronyórán

Irtá: Csathó Kálmán

Főszerepben: Kosáry E., Simor E., Vaszary P.,
Rajnay G., Rózsahegyi K., Pethes, Kürthy, stb.**Tökéletes férfi**Orbok Attila ragyogó zenés vigjátéka.
Simor E., Jávör P., Dán E., Maklár, 2 Pethes,
Bilicsi, stb.

Pótkép, legújabb hiradó.

Előadások: 1/4, 1/6, 1/8 és 1/10 órákor

Apolló filmszínházban

Ma szombaton indul

Muráti Lili, Jávör Pál és Kabos Gyula
nagyserű vigjátéka**Csunya lány****Öt német páncélos katona
egy szovjet zászlóalj ellen**

Csak egy mód van a menekülésre: kitartás a végsőig!

(A Magyar Lapok tudósítása az M. N.-től)

Nagy izgalom ütötte meg a lelkeket. A törzskar már órákon át együtt volt és minden látszat szerint nagy tanácskozások folytak a beavatottak között. Hogy mi történt, vagy mi van készülöben, senki sem tudta. Néhány órája hirtelen hat páncélos harcokosi kerekedett fel és teljes sebességgel elrobogott — mintha csak tűzoltókészültség indult volna útnak. Mult az idő, a találgatások már a leglehetősebb lehetőségeket is kimerítették, de a rejtelmet csak akart megoldódni. Végre új fordulat következett be. A hat páncélos viszályt érte. De nem is hat! Nyomukban robogott a két harcokosi is, amelyet már régen mindenki a veszteségek közé könyvelt el. Ezért lett volna a nagy tanácskozás? Veszteségekkel a háboruban számolni kell, két páncélos pedig nem pótolhatatlan veszteség. És mégis ez a két páncélos volt az oka minden izgalomnak! A parancsnokságon azonban nem szakították folytak. Öt páncélos katona hősiességével elhalálharcának kimenetelére volt az, ami a várakozás feszültségével telítette a levegőt. Vajjon tudják-e magukat minden emberi számítás szerint reménytelen helyzetükben addig tartani, amíg megérkezik a segítség?

L. hadnagy, az öt hős vezetője, maga meséli el az époszba illő történetet. Rövid katonás jelentéstétele után a parancsnok részletesen elmesélté vele a történeteket. Ekkorra azonban már egész tömegre menő hallgatóság verődik össze. Egy mukkanás sem hallatszik a lélekzetviszafojtva figyelő gyűrűben. Csupán a háttérben labujhegyen nyujtózó katonák bakancsa nyikordul meg néha.

L. hadnagy megkezdi elbeszélését.

Küzdelem a láppal

Azzal a feladattal indultunk útnak, hogy az út mentén 20 kilométerre nyomuljunk be az ellenség területére. Négy órán keresztül vergődünk át süppedékes talajon, amikor három páncélosunk közül az egyik végleg bennragadt egy gázló iszapjában. Minden erőlködésünk hiábavaló volt, egyesült erővel sem tudtuk kiszabadítani. Mi más lehetett volna, rádiókon segítséget kértünk. Már késő délutánra fordult az idő, amikor megkaptuk a hírt, hogy két felderítő páncélos és két harcokosi van útnan segítségünkre. Kise megkönnyebbültünk, de közben új hír érkezett. A mentőesapatnak harccal kell magát hozzánk átvágnia. Kellemeitlen! Hátba nem sikerül nekik elérniük minket? Rajta tehát, újra nekilátunk a mentési kísérleteknek. Végre sikerül! De ugyan-

ebben a pillanatban érkeztek meg a segítségünkre küldött harcokosok is. Főlöszleg volt, de mindegy. Most már aztán hazafelé! Hamarosan kiderült, hogy ez a feladat sem a legkönnyebb. Mindenütt szovjet katonák nyüzsögtek körülöttünk. A legnagyobb óvatossággal haladunk, fület hegyezve és lehetőleg zaj nélkül. Az ellenség csakugyan nem is vetett ügyet ránk, vagy csak éppen nem volt támadó kedvében. Mégsem volt szerencsénk. A nagyobb veszedelem nem oldalról, hanem alulról lésekedt reánk és erről megfedkezünk. Az egyik harcokosi elakadt a mocsárban. A másikkal megpróbáltunk kihúzni, de az eredmény? Ez is a marasztó iszap áldozata lett. Most már nem sokat kísérletezhettünk. A

könnyebb felderítő kocsikról nem remélhettük, hogy a nehéz harcokosokat kimentesék. Megint csak segítséget kellett kérnünk. Hosszas tanácskozás után úgy határoztunk, hogy a veszélynek nem tesszük ki valamennyi kocsinkat. A két megrekedt harcokosi természetesen itt marad, a páncélosokat visszaküldtük vontatókért. Az őrizet kérdésében is hamar meggyeztünk. A mi páncélosunk okozta a kalamitást, tehát mi jelentkezünk a két harcokosi védelmére. Velünk maradt még egy útközben kilőtt felderítő páncélos legénysége is. Gyors helycsere, néma búcsúzás, a felderítő páncélosok útnak indulnak, mi pedig egyedül maradunk az időközben ránkborult éjszakában.

Éjfél után megkezdődik a tánc

Megvallom, kissé elhagyatottnak éreztük magunkat. Gyanus nesz nem hallatszott, de mindnyájan meggyeztünk abban, hogy semmiféle óvatosság nem lehet túlzás. Az oroszok alattomoságra hajló emberek. S végül is közelünkben út húzódik. Alig 300 méternyire előttünk pedig egy orosz falu árnyképe halgat. Mindenesetre kiadom a parancsot a könnyelmű lövöldözés elkerülésére. Csak a végső szükség esetén szabad löni. Lehetőleg el akarjuk kerülni az ellenség felriasztását. Kezdetben minden jól is indult. Hosszu ideig csak a tücskök csepelése hallatszik. Közvetlen éjfél után azonban az útról és a faluból gyanus mozgolódás zaja jut el hozzánk. Mozdulatlanul figyelünk. Reményeink egyre jobban fogynak. Végül is világosan látjuk, hogy két szovjet katona tíz méterre közelítette meg páncélosainkat. Egy darabig állva maradnak, aztán visszafordulnak. Lövés még nem esett, azonban mindenkit gyötör a kérdés: Mi történik most? Eszrevette a két orosz? Fognak-e jelenteni? Kapunk-e támadást?

Egy rövid félóra múlva minden reménykedésnek vége. A falu magaslata felől megindul az ellenség. Először néhány gyalogos csoport, majd nehéz géppuskás osztagok körvonalaibontakoznak ki, közben páncéltörők és felvonulnak, utána két gyalogsági ágyúszakasz felvonulását állapítjuk meg teljes biztonsággal. Végül pedig a teljesség kedvéért még léghárító ágyúk is megjelennek. Ezek után már nem sok megfigyelésre nyílik alkalom. Minden irányból sűrű tömegben özönlik a gyalogság. Annyi szemünk nincsen már, hogy mindent számbavehessünk. Szent Isten, valóssággal elhül bennünk a vér, egy teljes zászlóalj!

Mit tegyek, rádiókonk nem működik. Segítségre pedig ugyancsak sürgősen szükség van. Kénytelen vagyok legénységemet még jobban apasztani. A kilőtt felderítő páncélos legénységét elküldöm. Próbálják meg átvágni magukat és segítséget hozni. Öten maradunk! Egy egész támadásra induló zászlóaljjal szemben!

Csak a sűrűjébe

Nem telik bele sok idő, az első szovjet katonák már 30 méternyire közelítik meg harcokosjainkat. Most már nem lenne sok értelme a további néma tétlenségnek. Kiadom a parancsot: „Tűz!” Ilyen közlőgránátjaink és géppuskáink nem teveszthetnek célt. Mindonitt sűrűbe telálunk. Hamarosan remült fejvesztettség odaát. Eszeveszetteen futnak szét a csoportok, fedezéket keresve. Közben pedig szünet nélkül dolgoznak tűzszerzámaink. De most! Az ellenség két nehéz léghárító ágyút próbál állásba vinni. Pompásan érti dolgot irányzóm! Mielőtt még működésbe léphettek volna az orosz léghárítók, már oda is pörköl nekik gránátjaival. Hogy az ágyukat baj érte-e, nem tudjuk megállapítani, épkezláb legénység azonban mindenestre nem áll már mellettük. Innen veszély már aligha fenyeget. A faluból azonban tovább özönlik a gyalogság. Tenni kellene valamit, de mit? Az iszapban feloldatra dől harcokosunk ágyuja a falut nem éri el! Harcokosvezetőnk azt tanácsolja, hogy a másik harcokosival tegyünk próbát. Jó, lehet, hogy igaza van. Vezetőm a rádióval átköthetjük egy másik kocsiába és haladéktalanul megkezdje a munkát. Nagyszerűen dolgozik az a két ember! Az ágyuval és a két zéppuskával egy-kettőre

lángbaborítják a falut. De a munióciónak is gyorsan végére járnak. Ismét kikászolódnak és az ellenséges tűzben visszaindulnak. Istenkísértés, azonban szerencsénk van. Sőt éppen jókor hagyták ott a másik kocsit. Alig érnek vissza, a kocsi ágyutalálót kap. Sok kárt ugyan nem szenved, azonban mégis csak jobb, hogy üres volt. Közben az oroszok ismét összeszedelőzködtek. Ágyukat, géppuskáikat állásba vitték és minden oldalról kapjuk a folyózapot. Valóságos jégeső! Ha rádiószómna nem sikerült volna készülékét ismét rendbehozni, talán fel is adtuk volna a reménytelen küzdelmet. De a hír, hogy a segítség már útnan van, új erőt ad. Most már harc minden körülmények között, a végső lehellelég. Sokáig nem bírhatjuk már, de legalább van valami halvány reményünk.

Még mélyebben az iszapban

Csodálatos, milyen sokat bír ki páncélosunk. De ezt a védelmet sem élvezhetjük hiánytalanul. Nem tudom, mi volt az oka, esetleg az állandó tüzelés okozta megrázkódtatás, harcokosunk mindenestre tovább sülyedt és már a páncéltornyot sem tudjuk tovább forgatni. Kénytelen vagyok fejemet időnként kidugni és így tudok csak megfigyeléseket eszközölni. Az orosz pedig újabb és újabb hullámokban támad. Most új felfedezés éjt rémületbe. Munióciónk fogytán van. Már ágyunk és géppuskáink is csak pontosan célzott egyes lövéseket adnak le. Mindegy, kitartunk az utolsó golyóig.

Megmenekültünk!

Végre! Pontosán hat óra, amikor megérkezik a halálos aggodalommal várt segítség. Hogy azonban a megjelentek sorozata még teljesebb legyen, onnan, ahonnan a legkevésbé vártuk volna. A fekete füstgomolyban úszó égő faluból kanyarodnak ki páncélosaink. Egy, kettő, három, négy... Majd megint kettő. Mint tűzokádó sárkányok rohannak át az ellenségen. Az oroszok támadókedve hamarosan oda van. Eszeveszett menekülés. Csak egy tízenötcentiméteres ágyu próbál még helytállani, de nem sokáig. Néhány jól célzott páncélgaránát és az is elhallgat.

Hat nehéz kocsi felénk kanyarodik. Óriási súlyukkal gyerekjáték nekik harcokosjainkat kirántani iszapbörtönükből. Aztán kört formálnak körülöttünk és védelmükben gyorsan sikerül ismét üzemképes állapotba hozni kocsijainkat.

Amikor megindulunk, olyan érzés fog el bennünket, mintha új emberek lennénk. Nem is csoda. A szó szoros értelmében a halálból menekültünk meg.

L. hadnagy kimerülten fejezi be elbeszélését. De a hallgatóság is kimerült. Nem egy hallgatónk homlokán gyöngyözik a veríték.

Utban Szentpétervár felé...

Irta: STEFAN von HARTENSTEIN az INS volt európai diplomáciai igazgatója

Az izgalomban oly gazdag jelen, melynek szenvedélyektől szított lángja a múlt helyett inkább a jövőt világítja meg, nem iger enged időt a visszaemlékezésekre. Szinte nehezére esik az embernek, hogy a ma drámai gyorsasággal váltakozó eseményeire szegzett tekintetét, ha csak egy pillanatra is, visszavezesse a múltba, azokra a napokra, melyek csendes nyugalomban, hétköznapi egyszerűséggel váltokozva követték egymást és amelyek között, az emlékek, mint az esti kőd leheletfinom fátyla húztak csendesen tova. Az emlékezés a nyugalmas órák csendes vágyakozása azután az izgalom után, mely bennünket egykor mindig újabb és újabb ismeretek után üzött, melyekkel még a világ folyását is megkíséreltük feltartóztatni, mint-hogyha egyáltalán változtatni lehetne ezen az örök renden. A nap mozgalmal eseményeit irányító erők, amelyek teremtő készséggel a világ arculatának megváltoztatását tűzték ki céljukul, amelyek az emberiség jövőjéért vad dühvel folyó küzdelem lángjánál saját magukat emésztik és amelyek elszánt tekintetükkel csak a jövőbe néznek, kérelhetetlenül elpusztítják az emléket, hogy a haladás útjából minden akadályt eltávolítsanak és a múlt felé forduló gondolatok fékezé e rejét kiküszöböljék. A német hadak nyomát követve azonban az ő sikereik fényében meg lehet még egyszer kísérelni az évszázados kultúra emlékeit beborító fátyol fellebbentését.

Danzig

Danziggal a német hadak a német kultúra egyik legbecesebb kincsét szerezték vissza. Danzig nem csupán a legszebb északi városok egyike, hanem kétségtelenül a legszebb északi város, varázslatos bájához, amelyet komolysága és bensősége még jobban kidomborít, hasonlót nem lehet találni. Danzigban végtelen nyugalom honol és a holdfényes éjszakák az idegent a meszesrűség hipnotikus erejű varázsával fonják be. Danzig összehasonlíthatatlan és az utána való olthatatlan vágyakozásban örökké él. Ez a nyugalom azonban csak látszólagos. A csendes nyugalom mögött soha nem laukado, de a vad rchanást éppen úgy nem ismerő szorgos kereskedelmi tevékenység folyik. A szó szoros értelmében vett „Királyi kereskedő” kultúrája és öntudatos magatartása ez. Tisztelettel parancsoló előkelőséggel terül el a város pompás kertjei és zöldelő, virágzó sétányai között a Visztula két partján és bár a számtalan gyár keményeinek égfele piszkos füstje jelentős iparról tesz tanubizonyosságot, a daruk, tárházak és árucsarnokok maig

Tánciskolai értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy tánciskolamban (Bazár-épület) folyó hó 18-án este 8 órai kezdettel

nagy tanuló kurzus

kezdődik, iratkozni állandóan lehet a táncteremben. Szíves pártfogást kérek, teljes tisztelettel:

Jámbor Lajos okl. táncitanító.

megtartották régi formájukat, egy hagyományokban gazdag élet emlékeként.

Az egykori lengyel kormányok, amelyek Gdyniát egy kis halászfaluból építették ki hatalmas kikötővé, hogy ilymódon Danzigot, a Keleti-tenger jogos királynőjét trónjától megfossszák, építettek ugyan kilométer hosszú rakpartokat, pompás autójutakat, repülőtereket, módjukban volt felhőkarcolókat emelni és óriási lakótelepeket teremteni, azonban mindez csak élet-telen kő és acél maradt, a szív hiányzott belőle. Mert ennek a vidéknek szíve Danzigban dobog.

Riga

Riga napfényben csillog, de mégis nehézkes és lustán terpeszkedik az oroszos tájban, anélkül, hogy valamit is mutatna a kikötővárosok olyannyira jellegzetes saajátosságaiából. Lakossága, mint minden hajózással és kereskedelemmel foglalkozó városé, jómódu. Termékeny vidék azonban nem övezi. Csupán gyér fűvel benőtt vízgyűlésen sikkas veszi körül, csak itt-ott árulva el a primitív és primitívebb művelés nyomait, mely ha ritka cserjések és tipikus lengyel-orosz erdők nem szakítanak meg néha egyhangúságát, a távolban már tundrákra emlékeztetne. Néhány sovány disznó és napraforgóval szegélyezett igénytelen kertcskék: ez a föld népének egész gazdagsága. Önálló állami léte idején Lettország népe igénytelen lényegének teljesen megfelelő kiskapitalizmust épített fel, mely elégedetté tette és egyébként sem szigorúan elkülönített osztályai között harmonikus összetartást, teremtett. Mikor néhány hónappal az orosz megszállás előtt alkalmas volt egy katonai díszszemlén résztvenni, vidám, jólöltözött és fegyverezett csapatok vonultak fel. Ha ma erre a felvonulásra visszagondolok, természetesen látom, hogy a lett férfiak szívesen és meggyőződéssel fordulnak a szovjet ellen és nem térnek ki a fegyverfogás elől sem. A lett kiskapitalizmus sohasem érzett közönséget a Szovjettel. Lettország nem mérközhető ugyan a földi jólét szempontjából a nyugattal, de minden ízében Európa.

Tallinn át Helsinkibe

Dacos bástyaival, szürke kőtornyai-val és viharvert párkányaival, komor, fenyegető nehézségével Tallinn egy darab középkor. Gírbé-gurba utcáin a szinte középkori misztika sötét árnyait látja suhanni az idegen és a hepehupás kockaköveken titokzatos visszhangban elhalva tompán döng fel a lépés. A város élete is középkort lehel, mintha a máttól végtelen távolság választaná el. Magukra hagyott tyukok, ösztönökre bízott disznók felügyelet nélkül csatangolnak nemcsak a környéken, hanem a város utcáin is. — Mintegy örök dachban megkövesedve Tallinn a nyugateurópai civilizáció utolsó keleti bástyája.

A Finn-öböl másik oldalán fekszik a játszi fényben csillogó Helsinki. Ragyogóan tiszta munkásházai olyanok, mintha valamennyit éppen most megszelték volna. Zöldelő kertektől övezett derűs családi házak, a fákkal tarkított

üde mezők között terpeszkedő pompás olimpiai stadion és az ezernyi apró tavacska, melyek, mint Isten kezéből a földre szórt hatalmas ezüst tallérek csillognak a környéken szerte. — ez Helsinki, a nyugati kultúra előőrséi keleten, a nyugati fejlődés bátorító és serkentő szimbóluma, egy boldogabb világba vezető kapu küszöbe.

Leningrád

Alig ragadták magukhoz a bolsevisták a hatalmat, vad gyűlöletből minden történelmi emlék ellen és talán a hagyományokban rejlő hatalomtól való félelmükben és saját alkotóképességük szegénységének tudatában Szentpétervárt szándékosan megfosztották minden akkori jelentőségétől.

A pompás Téli palota, a Neva partjára nyújtózó kertek, a büszkén ívelő hidak, a fényes paloták mintegy nagy múlt néma emlékei elfeledten alusszák melankolikus pompájukban hosszú álmukat, kiszolgáltatta a lassú enyészetnek. Az aranykúpok templomokból muzeumok lettek és az Istenellenes propaganda szolgálatában állanak falaikon gyalázkozó feliratokkal a hazug statisztikákkal.

A gazdagok, az egykori előkelők negyedéből szegényesebb városrészekbe vezetnek az utcák, a házak mind kopottabbak lesznek és közlebb szorulnak egymáshoz, az utcák elszűkülnek, de az itt lakó emberek ugyanazok. Emberek, akik unott örömtelen arccal rongyosan, celtalanul, mint elvesztett juhok kóborolnak az utcákon, késő éjszakáig. Tekintetük éppen úgy magán viseli a pusztulás szomorú nyomait, mint a környező házak. Az egyik külvárosi utcában még a háború kitöréséig is ott állott egy katolikus templom. Egy francia dominikánus gondozta, valóban apostoli bátorsággal. Gyakran még az esti harangzó után is egybegyűjtötte híveit, akik között az oroszokon kívül lengyelek és néhány francia is volt — leginkább régi orosz arisztokratacsaládok volt nevelőnői. A már második hazájukra vált Oroszországot a forradalom után sem akarták elhagyni. 24 esztendőn keresztül szűkségben és nyomorúságban is megőrizték iránta hűségüket és kitartottak mellette, bár erre csak a remény adott erőt nekik. Ha valaki ezeken az esti ájtatosságokon megfigyelte őket, önkéntelenül is olyan érzés fogta el, mintha minden ének, amely az ajukat elhagyta, halotti ének lett volna, búcsú az élettől. Gyakran előfordult, hogy a templomból hazatérőket már a kapu előtt ott várták a GPU pribékjei és az áhitatot imát nem egyszer a börtön vagy Szibéria követte. Most azonban már tisztul az ég Oroszország fölött és reménység költözik nemcsak az orosz hazafiak szívébe, hanem a rabszolgasorban és börtönben sanyalódók lelkébe is. Mert hiszen a szabadság fénye keresztülhatol a legvastagabb börtönfalra is. A közös európai front harcainak acélos léptei már a Danzig—Riga—Tallinn—Helsinki—Leningrád utvonala végső állomása előtt döngenek.

Cserépkályhák
Átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth-rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakás
Szaniszló u. 68.
Telefon 14-94

Árverési hirdetmény

A nagyváradi református egyházkerület Nyugdíjintézete Nagyváradon, a Ref. Püspöki Hivatalban 1941. évi augusztus hó 28. napján délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja a nagyváradi 1042. számú hatáiban 1996 hrsz. alatt felvett Kossuth Lajos-utca 3 házszám alatt fekvő házastelkét.

Kikiáltási ár 325.000 pengő, melyen alul az ingatlan eladatni nem fog.

Árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt 33.000 pengő bányatpénzzel letenni.

A részletes árverési feltételek a Reform. Püspöki Hivatalban megtekinthetők.

Nagyvárad, 1941. augusztus hó 12.

Elnökség.

Nagyszalonta m. város polgármesterétől.

4871/1941. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyszalonta m. város, kb 24500 kat. holdat kitevő vadászterületének vadászati jogát 1941 július 1-től 1951 június 30-ig terjedő 10 egymásután következő évre 1941 szeptember 30-án d. e. 11 órakor a városháza földszint 1. sz. szobájában megtartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adja. Kikiáltási ár 800 pengő; bányatpénz 80 P. Vadállomány apróvad: fogoly, fácán, nyúl, vadkacsa. Vasútállomás helyben. Hirdetési díjak a legtöbbet ígérőt terhelik.

A bérbeadási és árverési feltételek hivatalos órák alatt a városháza földszint 2. sz. szobájában tekinthetők meg, vagy kívánatra 0.50 pengő előzetes beküldése ellenében sokszorosított példányt küldök.

Nagyszalonta, 1941. augusztus 11.
Díszegyhézi Károly főjegyző,
h. polgármester.

Nagyszalonta mezőváros polgármesterétől.

4871—1941. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Nagyszalonta mezőváros Tinód. és Solyomköpöste községek (Biharv. m.) határában fekvő saját 1545 kat. holdat kitevő erdőbirtoka önálló vadászterületének vadászati jogát 1941. október 1-én délután 3 órakor Eleds község községében megtartandó nyilvános szóbeli árverésen 1941. július 1-én kezdődő 1951 július 30-án végződő 10 egymásután következő évre, a legtöbbet ígérőnek bérbe adja. Kikiáltási ár 300 pengő, bányatpénz 30 pengő.

Vadállomány: őz, szarvas, vaddisznó, róka és farkas. Vasútállomás: Eleds kisállomás 8 km. távolságra a vadászterülettől. Hirdetési díjak a legtöbbet ígérőt terhelik.

A bérbeadási és árverési feltételek a hivatalos órák alatt úgy Nagyszalontán városháza, földszint 2. sz. szobában, mint Eleds község községében megtekinthetők, kívánatra 0.50 pengő előzetes beküldése ellenében sokszorosított példányt küldök.

Nagyszalonta, 1941. aug. 11.

Dr. Hadady Imre,
polgármester.

REPÜLŐ... REJTŐZNI...

Szovjet gépek támadása egy páncélos oszlopunk ellen

A m. kir. honvéd haditudósító század közlése)

Két óraja állunk itt a fennsíkron. Elöl vagyunk a felderítő zászlóalj-mál, hátrább a dandár gépkocsik változtak át búzakazlakká. Csend van. Szint sűrű és meleg, úgy kisütött a nap a tegnapi zivatár után.

Az már fel sem tűnik senkinek, hogy a szovjet tüzérség a Bug másik partjáról szabályos időközökben sorozatot küld az utkeresztelésre, amely a zászlóalj éke előtt vagy félkilométerre fekszik. Megszokták már a legények, az furcsa, ha nem halljuk. Nemrég kaptunk ebédet, most — mert nem tudni, mennyi ideig várunk itt — ki-ki végzi a maga dolgát. Levélírás, gépjávitás és rövidke alvás ideje ez.

Közvetlen előtűnik a zászlóalparancsnok rádiós páncélaút áll. A rádiós őrzető a torony aljában ül és jegyzi a beszélgatéseket.

István gazda a 88-ra tüzérségi támogatást kér

— István gazda a 88-ra tüzérségi támogatást kér — írja egy jelentő lapra s már küldi is a parancsnokhoz. Szép szabályos betűket ír — a dandár legjobb rádió altisztje. Olyan rendet tart a kocsijában, mint a laktanyairódban. Még fényképet is akasztott ki a páncélfalra: egy idősebb némit és egy fiatal mosolygós kislányt. Az édesanyját és — még valakit. A nevét senkinek sem árulta el... Ez az ügyes rádiókezelő, a kedvencünk. Hozzá kell csak bekukkantani egy pillanatra és mindjárt tudjuk, melyik elővédszakszhoz érdemes a filmgéppel és a jegyzetfüzettel kilopakodni.

Most is, mikor megírja a jelentést, még hozzátesszi:

— A film- és fénykép-tuósítók jó felvételeket készíthetnének az ütégről, mert hamarosan dolgozni kezd.

Az ötlet jó — futóportereink már viszik is gépeiket. Hogy nem indultak el, nem az ő hibájuk.

— Repülő!... Rejtőzni!... — kiáltja el valaki.

Furcsáljuk. Ritka lett a vörös légitámadás.

Gránátölcsérből fényképezzük a támadást

A mindenit már itt is vannak... Megint mélytámadásba billennek. Ez a taktikájuk: 2—300 méteren oldaltól nek, lecsapnak vagy 30—40 méterre s úgy rohannak végig a gépkocsik felett. Sok időnk nincs. Ösztönszerűleg kapom ki a kocsiból a 10 lövető zsákmányolt szovjetpuskát s már a páncélokocszi mögött vagyok. Ugy látom, hogy haditudósító társam egy honvéddel az ut mellett fekvő gránátölcséerbe vá-

gódik, a film- és fényképtuósítók pedig a másik tölcsér széléről fotografálják a szovjet gépeket. De már kezdődik is a tánc. Pontosan az antennás páncélosra huznak, ez az oszlop élkocsija. Hatan szorongunk a kocszi mögött. Nem látom, csak érzem, hogy társaim

Kopog a páncélos, mintha jégeső verné

A Douglasok rajtunk vannak. Kopog a páncélos, mintha jégeső verné — olyan tüzet kapunk. A golyószórónk egyfolytában dolgozik. De a puska elhallgat.

Egy pillanat századrésze alatt odanézek s látom, hogy a főhadnagyunk megsebesült. Pokoli zaj van... Szinte megrázkódik a páncélos — robbanás-robbanást követ. Talán tiz is durranhat egyszerre. Szemünk, szánk tele lesz sárral. Szorosan a kocsizhoz lapulok. Recseg, csattog, csörömpöl kö-

szorosan mellettem térdelnek. A golyószórót egy szakaszvezető kezeli, a rádiókezelő pedig a löszert adja ki a páncélosból. Fülelem mellett karabély csattog. Z. E. főhadnagy lövi a repülőket. Az automatapuskából kilövének egy tárral. Tölteni kellene, de nincs idő.

rülöttem minden.

— Sebesülttívó! — kiáltja valaki az ut másik oldalán álló Botondtól.

Odanézek. Egy őrzető sebesült meg.

Utána néma csend. A szovjetgépek már messze járnak s ismét a magusba huznak. Egyik gyanusan billeg. Ez alighanem komolyan megsérült... Kiugrom a kocszi mellől.

A főhadnagy a karjába és a lábába kocszi mellett ülnek. Mindkettő vérzik. Afőhadnagy a karjába és a lábába

kapott repeszt, a szakaszvezetőt a combján érte találat. Súlyosabban alkalmasint csak a rádióst érte találat. Hason fekszik a kocszi mellett. Főléje hajolunk.

— Hogyan került ide? Hiszen a kocsin ült...?

A sebesült B. szakaszvezető mondja: — Löszert adott ki nekem, akkor érte a találat.

Orvos érkezik. A rádiós csakugyan súlyosabb sebet kapott, a többieké könnyebb. Két autó robog el, felveszik a sebesülteket és elsietnek.

Az én csoportomból egyikünk sem sebesült meg, csak L. hadnagy haditudósító társam acélisakját verte össze pár repeszdarab. A filmesek végigfilmezték az egész támadást.

A két Douglas sem uszta meg simán a dolgot. Az egyikből csak összegörbült motordarabok maradtak s két felismerhetetlenné roncsolódott emberi test fektűt mellette. Az egyik gép-ágyunk lőtte le...

Félóra múlva: előre!

Estére visszadohota a zászlóalj a Bug előtt álló utóvédet és elértük a folyót.

Székely Hadosztály Egyesület hírei

Felhívjuk az alanti névsorban felsorolt leigazolt bajtársakat, hogy tagsági igazolványaik átvétele és tagsági díj-jaik lefizetése végett folyó hó 17-én délelőtt 11 órakor titkári hivatalunkban (Sal Ferenc-utca 9. sz. alatt) a Magyar Házban pontosan megjelenni szíveskedjenek:

Bartha János, Balogh József, Bekő Károly, Bezdgyó József, Békéssy Ferenc, Boldizsár István, Borsovecky Andor, Buzi Béla, Darabant Sándor, Farkas Mihály, Fársi Ferenc, Fejérvári Sándor, Fülöp László, Gergely Ödön, ifj. Gonda Zsigmond, Hány Ferenc, Korkálesik Károly, Kovács István, Kún József, László Márton, Lébb József, Jenei Nagy Dezső, Madas György, Magyar Zoltán, Mányi Árpád, Márk Zsigmond, Medgyessy Géza, Molnár Ödön, Pécsi Sándor, Pelcz M. Vilibald, Puska Lajos, Rollinger Árpád, Rubesch János, Solyom József, Steiner Péter, Szabó Béla, Székely Károly, Szőke Lajos, Szolomajer Ferenc, Sziogyartó János, Szabó József, Tátray Gusztáv, Tóth Károly, Tóth Zsigmond, Törő József, Tripa József, Uszky Károly, Vargha Péter, Zolya János, dr. Masznyik Elemér és Győry Pál.

Varga István, Kiss Sándor, Somogyi Sándor, Hunyadi Ferenc, Szőke Imre, Tóth Dániel, Tóth Sándor, Kocszi Gyula, Lakatos Imre, Barabás Gergely, Szabó Béla, Páska Sándor, Szeles Márton, Bodnár Gyula, Kácsor András, Gyelán Sándor, Gecze Péter, Hanga Sándor, Losonczy József, Plujer Ferenc, Farkas Kálmán, Sztankovits László, Buci Ferenc, Szigeti Sándor, Kiss István, Sorbán Imre, Csupcsák Károly, Csomós József, Balogh P. Lajos, Szűcs Lajos, Veres József, Veress Mihály, Szűcs József, Jámbor Ferenc, Széll János, Varga Sándor, Mados Imre, Zsib István, Orbán Károly, Szathmári Lajos, Néveri Jenő, Balogh László, Kertmegi József, Fábán Sándor, Bakó Gyula, Szűcs György, Diószegi Sándor, Balogh István, Fazekas Sándor, Széll Sándor, Pogány Tivadar, Erdős Lajos, Máté Ferenc, Somogyi

Béla, Dobos Ferenc, Szekeres Sándor, Bagdi Sandor, Burló József Csáti Jenő, Mózes Albert, Turbucz Imre, Rác József, Bordás Antal, Kovács Károly, Deák Albert, Barcsa

Gyula, Dobozy Géza, Fejér Sándor, Tóth Géza, Turbucz Lajos, Lőrincz Lajos.

Továbbá felhívjuk a Székely Hadosztály igazolt rokkantjait, hogy f. hó 19-én délelőtt a hivatalos órák alatt összes okmányaikkal jelentkezzenek. Bajtársi üdvözléssel: Primor Kozma Lajos ny. alezredes, s. k., ü. v. elnök. Török Ferenc s. k. titkár.

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,

keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.

Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék.

Javitásokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

Szeptemberi nyugdíjukat még az Illetményhivatal fizeti a volt román OTI nyugdíjasoknak

Nagyvárad. Saját tud. Nehány nappal ezelőtt az O. T. I. nyugdíjigazgatóság 25 tagú küldöttsége kereste fel dr. Patzkó Elemér országgyűlési képviselőt és felkérte, hogy sérelmes ügyében lépéseket tegyen illetékes hatóságoknál. Az történt ugyanis, hogy a legutóbb megjelent nyugdíjrendelet alapján az illetményhivatal megszüntette az ideiglenes nyugdíj kiutalását azoknak, akik a rendeletben előírt határidőre nem nyújtották be kérvényüket a nyugdíj végleges megállapítására. Az O. T. I.-nyugdíjasok azért nem nyújtották be kérvényüket, mert az említett rendelet 6. paragrafusa szerint ügyükben külön jogszabályt alkotnak, tehát saját hibájukon kívül nem nyújthatták be kérvényeiket.

Dr. Patzkó Elemér a sérelmet dr. Melczér Elek miniszteri osztályfőnök, az Illetményhivatal vezetője elé tárta, aki azonnal intézkedett a sérelem megszüntetésére. Erről hosszabb levélben értesítette az érdekelteket dr. Patzkó Elemér útján. Az értesítés szerint a legutóbb megjelent nyugdíjrendelet értelmében az átmeneti nyugdíjárándóságban részesülő nyugdíjasoknak a nyugdíját május hó vé-

gével meg kellett szüntetni, ha nyugdíjának megállapítását április hó végéig nem kérte. A beérkezett nyugdíjkérvények ellenőrzésének hosszú munkája után csak most állapíthaták meg, hogy ki nem adott be kérvényt. Az Illetményhivatal azonban a nyugdíj megszüntetése előtt célszerűnek látta a nem kérvényezőkhöz kérést intézni, hogy adtak-e be kérvényt. Az óvatosság utóbb beigazolódot azzal, hogy az ellenőrzésnél sok elírt név, helytelenül feltüntetett állás derült ki. Megállapították azt is, hogy sok volt román O. T. I.-nyugdíjas kapott átmeneti nyugdíjat, holott ezek nyugdíja a magyar O. T. I.-t terhelte volna. Ezeket most átadják a Magyar O. T. I.-nak. Ne-hogy azonban az érdekeltek az átadás folytán rövidséget szenvedjenek, a szeptember havi átmeneti nyugdíjat még kiadja az Illetményhivatal, de ugyanakkor felkéri az O. T. I.-t, hogy október 1-től már ő fizessen.

Dr. Patzkó Elemér közbenjárása és dr. Melczér Elek illetményhivatali főnök azonnali intézkedése nagy megelégedést váltott ki az érdekeltek körében.

Szóda víz
olcsón bármikor
higiénikusan otthon
készíthető.

Palackok és szénsav-
patronok kaphatók és
cserélhetők

TÖRÖK

vas-, festék- és háza rtási cikkek
kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

A Váradi Malom és Ipartelepek Rt.

értesíti vámörlésre jogosított közönségét, hogy a
Villanytelep utca 19 szám alatti malmában
a v á m ö r l é s t m e g k e z d t e

R Á D I Ó

Vasárnap, augusztus 17.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
 8.45 Hírek.
 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — Prédikál Muraközy Gyula lelkipásztor.
 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet mise után Péter Vid házfőnök mondja.
 12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
 12.30 Székelyfővárosi Zenekar.
 13.45 Hírek.
 14.00 Hanglemezek.
 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
 15.45 Egyveleg népszerű operettszerzők műveiből. Előadja a Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara.
 16.40 Régi lakodalmi énekek. Rexa Dező előadása. Közművelődési előadássorozat.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.20 Honvédműsor.
 18.00 Hangképek a női honvédelmi napról és a székely telepeselek aratőnnepéről. Közvetítés Ujvidékről. Beszél Budinszky Sándor.
 18.25 Rádiózenekar.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 Gounod: Faust — balettzene. — Szimfonikus zenekar, vez. Busser) Hanglemez.
 19.40 A fülemüle. Zenés vigjáték három felvonásban.
 20.55 Sport- és löversenyeredmények.
 21.10 Ditrői Csiby József zongorázik.
 21.40 Hírek.
 22.20 Kiss Lajos cigányzenekara.
 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelveken.
 23.25 Tánclemezek.
 24.00 Hírek.

Hétfő, augusztus 18.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 Vörösmarty asszonya: Csajághy Laura. Monostori Margit előadása.
 10.45 A csángók hercege. Irta Erba-Odescalchi Sándor. Felolvasás.
 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00 Himnusz.
 12.10 Farkas Sándor cigányzenekara.
 12.40 Hírek.
 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
 13.30 Rádiózenekar.
 14.30 Hírek.
 14.45 Műsorismertetés.
 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 15.20 Hanglemezek.
 16.15 Magyar néprajzosok. Ortutay Gyula dr. egyetemi magántanár előadása Erdélyi Jánosról. Felolvasás.
 16.45 Időjelzés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Mindnyájunk gondjai. A Közéleti szolgálat közleménye.
 17.35 Sthymn el Miklós tánczenekara.
 18.10 A székely legény. Mórincz Zsigmond elbeszélése.
 18.35 Gyermaadalok hanglemezeiről.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 A király és népe. Összeállította Cs. Szabó László és Laczkovich János dr.
 20.20 Az Operaház Zenekara.
 21.40 Hírek.
 22.10 A zenés, műtás borhajón. Közvetítés az esti Dunáról. — Beszél Budinszky Sándor hangfelvétél.
 22.30 Hanglemezek.
 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelveken.
 23.30 Gáspár Lajos cigányzenekara.
 24.00 Hírek.

Nagyfontosságú értekezletet tartanak Nagyváradon az erdélyi vármegyék villamosítása ügyében

Derzsidaén építik fel az „Eszakerdélyi Erőműtelepet”

Nagyvárad. Saját tud. Az ország villamosításának megvalósítására óriási jelentőségű és fontosságú tervet dolgozott ki és terjesztett az iparügyi minisztérium elé Tassy Gyula okleveles elektromérnök. A 8 gépellátó dalas tervezet előttünk fekszik, a térképpel együtt, amelyen az egyes központi beosztások, illetve csoportosítások vannak feltüntetve. A minket érdeklő körbe tartozik a szilágy megyei Derzsida székhelye! Szilágy, Bihar, Szalmár és Szolnok-Doboka vármegye, Kolozsmegye, Ugocsa megye legnagyobb része és egy rész Torda-Aranyosból, Máramarosból, Beregből és Szabolcsból.

A tervezet szerint Derzsida melletti barnaszénmezőn építenék fel 200 ezer kilowatt teljesítményű az „Eszak Erdélyi Erőművet”

A derzsida szénmező 2800—3200 kalóriás barnaszén-tartalmú, 1,5—4 méter mélységben fekszik, termelése tehát igen egyszerű. Pontos számítások szerint az itt feltárható szén 200 ezer kilowatt termeléssel 270 éven át elegendő. 100 kilométeres sugárral húzott körben fekszenek a már említett vármegyék, amelyeknek villamosítására a derzsida bányája kiválóan alkalmas.

A minisztériumban nagy érdeklődéssel fogadták a tervet. Szilágy vármegye alispánja pedig értekezletet hívott össze 16-ára Nagyváradra, amelyen az érdeklített vármegyék képviselői jelennek meg.

Nagyváradról dr. Patzkó Elemér országgyűlési képviselő utazott el a nagyfontosságú értekezletre, amelynek eredményére, továbbá a terv részletes ismertetésére még visszatérünk.

Féláru utazási és egyéb jelentős kedvezményeket élveznek a pesti Őszi Vásár látogatói

Az egész országban megkezdtek már a budapesti Őszi Vásár utazási igazolványainak árusítását minden utazási irodában, menetjegyirodában, az ipartestületeknél, pénzügyintézeteknél és a vásár rengeteg tb. képviselőjénél. Ilyen igazolványt bárki vásárolhat magának. Ára azok részére, akik Budapesttől legfeljebb 110 kilométernyire laknak P. 1.90, akik távolabb laknak: 3.— P. Az utazási igazolvány tulajdonosa minden vasút és hajó bármely kocsiosztályán féláron utazhatik Budapestre. Az igazolvány egyik szelvénye arra jogosít, hogy Budapestre bármely vasútállomásra és onnan vissza 33 százalékos vasúti kedvezménnyel tehesen meg az igazolvány tulajdonosa egy utat. A BESZKÁRT a vásár minden pénztáránál kirendeltséget tart, ahol a látogatók a főváros minden villamosvonalára érvényes kedvezményes bérletjegyet válthatnak, mégpedig két

napra 2.— pengőért, 3 napra 3 pengőért. A vásár területén nem lesznek

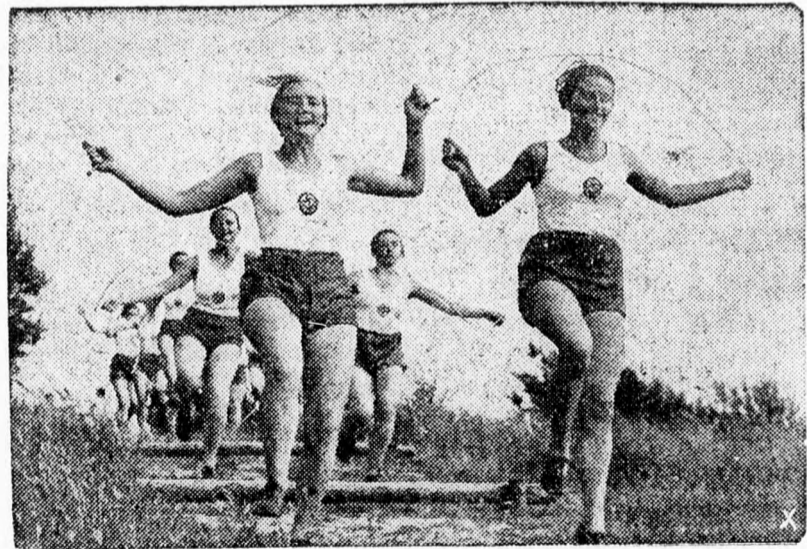
hústalan napok és fontos tudni, hogy a vásárlási könyv, bárhol is állították ki, Budapest és a vásár területén is érvényes és hogy olyan árut, amit be kell írni a vásárlási könyvbe, Budapest sem lehet könyv nélkül megszerezni. Minden kedvezmény szeptember 1-én 0 órakor lép érvénybe és szeptember 18-án 24 óráig tart.

Ma este van a Református Kulturpalotában Komlós Juci és Fónay Mártha bucsuestélye

Ma este 9 órakor és holnap vasárnap délután 5 órakor, valamint vasárnap este 9 órakor tartják búcsúestélyüket Komlós Juci és Fónay Mártha, a Szigligeti Színház volt tagjai, akik jövő évadra Budapestre szerződtek. A estélyeken fővárosi színesek is fellépnek. Gazdag műsor, 3 óras kacagás. Ezenkívül közreműködnek a Szigligeti Színház tagjai: Berengh Béla, Keleti Aranka, Felhő Ervin, Vaday Pál.

Jegyek elővételben a Szigligeti Színház pénztáránál 10—1-ig, délután 4—7-ig. Előadások előtt a Ref. Kulturpalota pénztáránál. Helyárak 70 fillértől 3 pengőig. Vasárnap d. u. mérsékelt helyárak.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Hajnali vidám torna a női munka táborokban

Kedd, augusztus 19.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 Szent István király, az államalkotó. Sztinyai Jenő előadása.
 10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00 Himnusz.
 12.10 Rendőrzeneke.
 12.40 Hírek.
 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
 13.30 Ilinczy László szalonzenekara.
 14.30 Hírek.
 14.45 Műsorismertetés.

- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 15.20 Galánfy Lajos zongorázik.
 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
 15.55 Milinkovich Gemma énekel.
 16.10 Gyermekekdelután.
 16.45 Időjelzés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Csorba Gyula cigányzenekara.
 18.00 Buda 1541-ben. Joó Tibor dr. előadása.
 18.30 Népi énekek Szent István királyról. Előadás.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 Milyen volt Szent István király?

- Irta Váczy Péter dr. egyetemi tanár. Felolvasás.
 19.40 Sugár Viktor orgonál. Közvetítés a Koronázó Főtemplomból.
 20.00 A Szent-tamási sáncok felett. — A közvetítést vezeti Dövényi Nagy Lajos Hangfelvétél.
 21.40 Hírek.
 22.10 A rajkőzeneke.
 22.35 Hangképek a Szent István-kupa döntőjéről. Közvetítés az Elektromos-pályáról. Beszél Legényey József dr.
 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelveken.
 23.25 Hanglemezek.
 24.00 Hírek

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító magánvállalat, az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* 1941. január 1-én átvette az érdekkörébe tartozó *Első Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaság* teljes, (tehát kár- és baleset-, valamint élet-) biztosítási állományát. Az „Első Magyar” budapesti (IV. Vigadó-tér 1.) központja és helybeli főügynöksége, illetve képvisellete készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

MIKOR KELL SÜTÉTITENI?

(MTI) Az elsütétítést augusztus 16-án szombaton 20 órakor kell végrehajtani és hajnali 4 óra 35 percig tart.

A KÖRÖSBE FULLADT EGY FIATALEMBER. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délután 5 órakor a Körös-gátnál Fein Tibor 19 éves tanulót epilepsziás roham fogta el és a vízbe esett. Mire a partra húzták, megfulladt. A kiszállott rendőri bizottság megállapította, hogy senkit sem terhel felelősség.

A WINDSORI HERCEGI PÁRT NEWYORKBA VÁRJÁK. Newyorkból jelentik (NTI): Hír szerint minden előkészület megtörtént a windsori herceg és felesége fogadtatására, akik látogatást tesznek Newyorkban és Washingtonban. (MTI)

Az unitárius Nőszövetség alsó nyári házi összejövetele. A nagyvárad unitárius Nőszövetség vezetősége felhívja unitárius nőtestvéreink figyelmét a Nőszövetség által rendezett első nyári házi összejövetele, amelyet folyó hó 17-én délután 4 órától tart a Nagy Kálmán-egyházi főtanácsos neje nek házában. Az összejövetele a Magyar Háztól lesz az indulás délután 3 órakor, amely időpontra a résztvevők megjelenését kéri a Nőszövetség vezetősége. Egyben a nőtestvéreink szíves figyelmébe ajánljuk az összejövetel keretében tartandó előadást, melyet dr. Kovács Béla bábaképzői tanársegéd fog tartani.

M. kir. „Gábor Áron” honvédtüzér-hadapródiskola parancsnoksága.
22. szám gh. 1941.

HIRDETMEŒY

A m. kir. „Gábor Áron” honvédtüzérségi hadapródiskola az 1941-42. tanévi papír- és írószerek-szükségletének biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. A versenytárgyalás ideje: 1941. évi augusztus hó 30-án 12 órakor.

A versenytárgyalás helye: a hadapródiskola gazdasági hivatala.
Szállítási határidő: 1941. évi szeptember hó 15.

Részletes feltételek a fenti hadapródiskola gazdasági hivatalában naponta 9-10 óra között megtekinthető.

M. kir. „Gábor Áron” honvédtüzérségi hadapródiskola parancsnoksága.

A TÖRVÉNYSZÉK ELÉ KERÜLTEK A PÁRIZSI ZSIDÓ ORVOSOK, AKIK MAGUKRA HAGYTAK A NÉMET BEVONULÁSKOR A SEBESÜLTEKET. Párizsból jelentik: (NTI) A Paris Soir szerint a katonai törvényszék perbe fogott egész sor párizsi orvost, akik a német előretörés során helyüket elhagyva, a sebesülteket sorsukra bízta. Legtöbbször zsidó orvosok, mütét közben hagyták ott a súlyosan sebesülteket, akik öngyilkosságokat kíséreltek meg. (MTI)

AUGUSZTUS 17-ÉN, VASÁRNAP az Országzászló előtt a We-Ego cipőgyár munkásainak első számú őrszakasza teljesít díszőrséget.

Ellenőrzőbizottságok kinevezését kéri az erdélyrészi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak a zsidótörvény rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazására. A Magyar Tudósító jelenti: Az Erdélyrészi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete újabb felterjesztést intéz az értelmiségi kormánybiztoshoz, amelyben bejelenti, hogy egyes vállalatok nem tartják be az 1939. IV. t. c. rendelkezéseit. Az egyesület egyébként a kolozsvári főispáni hivatalhoz is intézett egy beadványt, amelyben vizsgolt az 1937. XXI. t. c. alapján kéri egy ellenőrzőbizottság kinevezését, amely hivatva lenne az összes érvényben lévő törvények gyakorlati alkalmazását ellenőrizni. Ez a bizottság tenne feljelentést illetékes hatóságoknál azok ellen, akik a fennálló törvényeket nem tartják be.

Halálra ítélték a zombori kommunista műegyetemi hallgatót. Zomborból jelentik: (MTI) A katonai rögtönítélő bíróság halálra ítélte Szekulics Vujadin zombori műegyetemi hallgatót kommunista tevékenységért és kommunista sejtek szervezéséért, gabona gyujtogatásra való bünszövetkezéséért. Az ítéletet csütörtökön este golyóval végrehajtották.

FELHÍVÁS. Kérjük az erdélyi menekült magyar tanítókat, hogy adataikat és címüket azonnal közöljék Takáts József igazgató-tanítóval. Nagyvárad, Lakatos-utca 15. sz. alatt.

Felhívás a volt 1-es huszárokhoz. Mindazon volt 1. közös huszárezredben szolgált bajtársak (tisztok, altisztek, legénység) akik Nagyváradon, Bihar-, vagy más megyében laknak, tudassák címüket írásban, vagy személyesen hétfőn és pénteken délelőtt 11-3-ig Nagyváradon Kövér Lajossal, Ritoók Zsigmond-u. 16. szám.

Gyógyszertárak is árusíthatnak növényvédelmi szereket. Adott esetben ki-folyóan a belügyminiszter megállapította, hogy gyógyszertárak különleges növényvédelmi, valamint kártékony állatok kiirtására szolgáló szereket raktáron tarthatnak és árusíthatnak. Ezzel az intézkedéssel elintéztést nyert az e téren eddig fennállott jogbizonytalanság, mert sokáig kétségbevetették a gyógyszertárak ilyen irányú tevékenységének jogosultságát. (Magyar Tudósító.)

Ingyen vizsgálom fogait!

Törölit aranyért, vagy bármely más nemű aranyért, régi fogso-raért ujat készítek vagy legmagasabb áron beváltom

Fogsort 48 órán belül készítek. Fogorvoslás, foghuzás érztelenítéssel P 3-1, fogtömés. Műfogak készítése. Porcellánfog P 3-1 tól. Fehér fémfog P 8, magas garanciával. OTBA és ORBA tagoknak előleg és ráfizetés nélkül. Vidékieknek nagy kedvezményben soronkívül.

SCHUSTER FERENC

áll. vizsg. fogász.
Budapest, Nagymező-u. 8. II. 8.
(Tivoli moziház).

MÁSFEL ÉVI BORTÖNRE ÍTELTEK PATAKI GYULÁT Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön egész nap tárgyalta a törvényszék Pataki Gyula tizenégyeseres betörő bűnügyét. Az orgazdák kihallgatása alkalmával kiderült, hogy a nagystílusú betörő sorozatos lopásainak „anyagát” mennyasszonyánál helyezte el és a lopott holmink értékétől háztartási cikkekkel, kelengyét és ékszereket vásárolt. A tervezett házasság azonban egyelőre elmarad, mert a betörőt másfélévi börtönre ítélte a törvényszék.

Fotokópiáját

percek alatt
REVUE FOTO
készíti

Rákóczi-ut 3. Hevman udvar

ANDRÁSSI EDE Bach-koncertje ma, vasárnap délután pontosan fél-hat órakor kezdődik a nagyvárad székesegyházban. Bevezetőt tart dr. Hanzély Lajos. Belépés díjtalan. A perselygyűjtés a „Karitás” szegényei javát szolgálja.

A Biharmegyei Takarékpénztár f. hó 16-án délben tartotta meg az intézet 69-ik évi közgyűlését dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklété alatt a város előkelő társadalmi személyiségeinek jelenlétében. A közgyűlés tárgysorozá-tán szerepelt a Takarékpénztár elmúlt évi mérlegének és üzleteredmény-számlájának, valamint az igazgatóság jelentésének ismertetése, amit Szemere Miklós vezérigazgató terjesztett a közgyűlés elé. A közgyűlés a mérleget egyhangulag elfogadta, s az elmúlt üzletévre a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadta. Az igazgatóságba új tagokul dr. Bartsay Károly vármegyei tiszti főügyész, dr. Brósztel Lajos kanonok, Krauss Samu, az Andrányi-cég igazgatója, dr. Fekete Ferenc herettyó-újfalusi ügyvéd, dr. Verzár István fő-orvos urak választották be, míg a Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. budapesti pénztintézettel történt affiliasziós viszony következtében, az ezen budapesti intézet által delegálandó személyiségek beválasztása a jövő héten megtartandó közgyűlésen — amely a budapesti pénztintézettel való megá-lapodást szanctionálni fogja — fog megtörténni.

A kiadóhivatal üzenete

Vidéki olvasóink figyelmébe!
Felhívjuk t. vidéki előfizetőinket és bizományosainkat, hogy lakhelyük pontos új magyar (helység, utca) neveit velünk közölni sziveskedjenek.

Használja ki a napsütéses, meleg, csendes időt és jöjjon az ózondus és fenyőillatos

Püspök-gyógyfürdő

rádiumos, gyógyvizi
hullámfürdőjébe,

ahol egy pengős jeggyárral egész nap szórakozhat!

Szellemileg kimerülteknek elsőrangú! — A nagy teraszon minden délután 5 órától elsörendü tánczene.

Temetés. Nagy Márton nyug. központi főszolgabíró 81 éves korában meghalt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Hadigondozottak előnyben részesülnek a selyemtenyészésnél. A földművelésügyi miniszter leiratot intézett a HONsz. vezetőségéhez és felhívja a hadigondozottak figyelmét a selyemtenyészés nagy jelentőségére és jövedelmezőségére. Az Országos Selyemtenyészési Felügyelőség nagy súlyt fektet arra, hogy a Hadigondozottak minél nagyobb számban vegyenek részt a selyemgubó termelésben és ezzel a foglalkozással is keresethez jussanak. A miniszterium külső szolgálatot végző közegei a községekben személyesen is felkeresik a hadigondozottakat és őket a selyemtenyészés munkájába bekapcsolják. A jövőben a selyemtenyészési felvigyázók alkalmazásánál is lehetőleg hadirokkanatakat és hadiözvegyeket választanak ki, akik néhány hetes munkáért elég tekintélyes anyagi ellenszolgáltatást, az eperfák kezelésének irányításáért pedig teli tüzelő-fát kapnak. A jövőben a legjobb selyemtenyészőket külön jutalmazzák és a jutalmak kiosztásánál előnyben részesítik a hadigondozottakat. (Magyar Tud.)

Francia képviselők a szabadkőműves páholyban. (MN) Párizsból jelentik: A Centre d'Action et des Documentations most nyilvánosságra hozott jelentéséből kitűnik, hogy több mint 300 francia képviselő és szenátor tagja volt a különböző francia szabadkőműves páholyoknak. Megállapította az intézet továbbá azt is, hogy további 300 képviselőt és szenátort a szabadkőműves páholyok segítségével választották meg és hogy a harmadik köztársaság legtöbb minisztere és azok szűkebb munkatársai szintén szabadkőművesek voltak.

Szülők figyelmébe!

Intézetű fehérműk, egyenruha anyagok, kabátok, kötények, harisnyák, legelőnyösebb beszerzési forrása

Czillér Imre

Nagyvárad, Szt. László-tér 2

Telefon: 21-09.

LEZUHANT ÉS ELPUSZTULT EGY ANGOL OCEÁNJÁRÓ REPÜLŐGÉP. Londonból jelentik a Reuter: A légügyi minisztérium jelentése szerint a brit légi-erő egy oceánjáró repülőgépe csütörtökön a felszálláskor lezuhant. A repülőgép 22 főnyi személyzete és utasa szörnyethalt. (MTI.)

SPORT

Nagy küzdelem ígérkezik a Szolnoki MÁV-NAC találkozó

Vasárnap délután 5 órakor találkozik a múlt évi bajnokság harmadik helyezettje és a NAC az erzsébetligeti pályán, barátságos mérkőzés keretében. A szolnoki együttes egyik legnagyobb ellenfele a NAC-nak, hiszen szép NB múlt áll már mögötte. Eltekintve attól, hogy a harmadik helyen végzett a bajnokságban, a Magyar Kupának is védője, egy-két játékos pedig minden válogatásnál számításhoz jön. Kolláth, a kiváló középcsatár, Szánthó jobbszélső, Kis-péter és Szücs egyike a legkiválóbb magyar labdarúgóknak. Szücs szereplése valószínűleg utolsó lesz eddigi csapatában, mert az Újpestnek szeretné megszerezni a kiváló játékost. Annyi bizonyos, hogy a NAC-nak

nem lesz könnyű dolga vasárnap és a győzelemért alaposan meg kell dolgoznia. A zöld-fehér csapat alaposan felkészült erre a mérkőzésre, annál is inkább, mert szerdán már bajnokit kell játszania az Újvidék ellen. Kedden, szerdán és csütörtökön tartott kemény edzést a csapat. A vasárnapi mérkőzésen mutatkozik be a közönségnek Solymosi az új kapus, aki ugyan megsérült az edzésen, de jelezte, hogy vasárnap már csapata rendelkezésére állhat. Az összeállítás a következő lesz: Solymosi—Molnár, Domján—Krasznai, Juhász, Deményi—Kovács II. Kovács I, Sárvári, Bodola, Haláti. A szolnokiak is leg-erősebb csapatukkal érkeznek vasárnap délelőtt Nagyváradra.

A Rhédey kerti pályán lesz a Rákosligeti MOVE-Törekvés találkozó

Vasárnap délután fél 6 órakor a Rhédey-kerti pályán kerül sor a két csapat találkozására. A mérkőzést szeretnék volna az erzsébetligeti pályán megrendezni, de nem sikerült megegyezni a NAC-al. A Törekvésben játszik Beleznai, a munkás csapat volt játékos is, akinek szereplése elé nagy érdeklődéssel tekintenek

a Törekvés szurkolók.

A bajnoki rajt előtt ez lesz az utolsó mérkőzése a Törekvésnek is, jövő vasárnap már bajnoki mérkőzésre kell kiállania a Marosvásárhelyi SE ellen. Ez a vasárnapi mérkőzés igen jó alkalom lesz arra, hogy a Törekvés is teljesen felkészülten állhasson ki első bajnoki mérkőzésére.

MÁV bajnoki mérkőzés

Nagyvárad, MÁV— Királyházi MÁV 4:3 (1:3)

Nagyvárad. Saját tud. Vasutas nap volt pénteken az erzsébetligeti pályán. A nagy lendülettel sportoló vasutasok három labdarúgó csapata jelent meg mintegy 300 főnyi törzsközönség előtt, hogy bemutassa tudását és hogy az első csapat megvívja mérkőzését a Vasutas bajnoki küzdelmek során. A nézőknek öröm volt ez a három mérkőzés, mert ha csak egy győzelmet láthatott is, öröme telt a fiatalok igen tehetséges játékában, ami nagy biztatás lehet számukra a jövőt illetően. Két előmérkőzés után került sor a „nagy” mérkőzésre, Vay bíró sípjelére, zászlócsere után a következő összeállításban kezdődött a mérkőzés:

N. MÁV: Szöllősi—Brindás, Padurán—Szabó, Ipacs, Róth II—Bundik, Létai, Róth I, Fruzsina, Pap.

K. MÁV: Hegedűs—Antal, Bilóvári—Gacs I, Enyedi, Gecsei—Gacs II, Rácz, Pető, Szabó II, Popovics.

A vendég csapat kezdte a játékot, az első támadásokat a hazaiak vezetik, de csak két kapufát tudnak elérni, az egyiket jól sikerült szabadrúgásból. Támadnak a királyháziak is, a játék inkább csapkodás és küzdelem, kevés szépséggel.

A 15. percben jut vezetéshez a nagyváradai együttes Róth I révén. Nem sokáig örülhet azonban a gólnak,

3 perc múlva egyenlít Szabó II. A 35. percben ugyancsak Szabó II megszerzi a vezetést csapatának, majd az utolsó percben Pető lövi a vendégek harmadik gólját.

A második féldőben váratlanul a nagyváradai csapat jön fel. Állandóan

támad és ostromolja az ellenfél kapuját. Humoros jelenet:

a nagy porban eltűnik a labda, a játékosok forognak körülötte, amikor megtalálják. Róth I újabb gólt lő.

Az egyenlítés lehetősége fellelkesíti a nagyváradiaikat.

A 30. percben Brindás hozza előre a labdát, jó 40 méterről a kapura emel, a labda a kapus felett a hálóba hull. 3:3.

Most kezd szép lenni a játék. formás támadások gördülnek a pályán, van iram és lendület.

Az utolsó percben Létai megszerzi csapatának a győzelmet jelentő gólt,

mielőtt a lelkes nézők majd szétszedték a lelátót. Ezzel vége is a mérkőzésnek.

A győztes csapat védelmének még sokat kell tanulnia. A kapus két góllal felelős. A fedezetsor már jobban működött, de tudnak még jobban is. A csatársorban Róth I két gólján kívül is jól irányított, Létai és Pap is tetszett. A vendégeknél a Törekvés volt játékos, Szabó II volt a legjobb ember, jó volt a négy gól ellenére is a kapus és a két szélső.

Vay bíró jól vezette a kemény mérkőzést, ezúttal nem volt igaz a közönségnek.

Elektromos-WMFC 4:3 (3:3)

Csütörtökön este tartották a Latorca-úti Elektromos-pályán a Szent István Kupa első elődöntő mérkőzését. Az elektromos 4:3 (3:3) arányban győzte le a WMFC-t. 8000 főnyi közönség előtt

Székelyföldi művészeti ösztöndíjakat létesített a kultuszminiszter

Budapestről jelentik: (MTI) A vizsaszacsatolt Székelyföld természeti szépségének megismerése, valamint az arycsuszág és a Székelyföld művészi kapcsolatainak kimélyítése céljából a vallás- és közoktatásügyi miniszter Székelyföldi ösztöndíjakat létesített.

Az ösztöndíj elfogadásával a művész kötelezi magát, hogy két hónapon át a Székelyföldön fog dolgozni. A 12 ösz-

töndíj adományozása lehetőleg csoportokban történik és pedig hármas csoportokban. Egy-egy ösztöndíj összege 500 pengő, amelyhez száz pengő utiköltség járul.

A kérvények a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve az Országos Irodalmi és Művészeti Tanácshoz (Budapest, V. gróf Klebelsberg-u. 17), nyújtandók be.

Átkisérték a váradi ügyészségre az asszonyvásári gyilkost

Nagyvárad. Saját tud. Megirtuk hogy a Székelyhid melletti Asszonyvásár község határában megfojtották özvegy Karpis Sándorné 65 éves öregasszonyt. A vizsgálat kiderítette, hogy Karpisné 44 éves Sándor nevű fia ölte meg. A bükkönyosztóznál anya és fia egy családi ügy miatt veszekedni kezdtek, majd miután Karpisné fiától azt követelte, hogy felelőségét küldje el a háztól, rátámadt és egy kulccsal fiát ütlegelni kezdte Karpis indulatosan anyjára vetette magát, torkonragadta és a földre verve agyontaposta. Mikor látta, hogy élettelen, a szekérre emelte, bükköny-

nyel letakarta és a székelyhídi orvoshoz vitte azzal a szándékkal, hogy hátha megmenthető az életnek. Az orvos látva a halott asszonyt, jelentette az esetet a csendőrségnek, miközben Karpis hazavitte szekeren falujába halott anyját.

Csütörtökön délután kiszállott a helyszínre dr. Levente István nagyváradi királyi ügyész és két törvényszéki orvos s mialatt a hullát felboncolták, Karpis töredelmes vallomást tett mérhetetlen indulatát hozva fel mentéséül. A kegyetlen gyilkost pénteken átkisérték a csendőrök a nagyváradi ügyészség fogházába.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

MAGAS áratok fizetek bármilyen használt férfiruhákért. Tegyen egy próbát. Levelezőlap hívásra hazhoz jö-
vők. Molnár, Bémet-tér 1.

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órák, akszert javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Eladó Félix fürdőben villa 4 szobás lakással 8000 pengőért, több kisebb házak, szőlők. Tatiné, Szigligeti-u. 12. 198

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Eladó 3 hold szőlő, 3 szobás lakással, villany és vízzel. Alsókőrösoldal 18. 188

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Modern ebédlőbutor, jókarban, sürgősen eladó. Alapi-u. 2., fszt 1. 199

Aranyat, ezüstöt, ékszert magas áron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 545

Eladó vagy bérbeadó 63 hold szántóföld érkező határában. Értekezni: Nagyvárad, Szöllősi-rét, Czeglédgy György-u. 18. Vass Józsefnél. 197

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. 201

Házat vennék ügyfelem részére 8-tól 12 ezer pengőig. Három hold szőlő és kis kertés ház eladó. Dr Dobay ügyvéd, Szaniszló-u. 4. Telefon 11—15. 189

Különféle

Brandin magánnyomozó iroda, nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad. Hodossy-u. 30. 196

Üzlet főtéren fűszer, csemege nyolc-ezerrel átvehető. Cím a kiadóban. 191

Jámbor tánciskolában egy büffé és ruhatár kiadó. Érdeklődni bármikor.

A női szépség nem hiú külsőség csupán és esztétikai követelmény, hanem a nő szellemi képességeinek látható bizonyítéka, hiszen minde-
nütt a szép nők láthatók fent. Azok vannak előnyben a fáradt, ápolatlan, hanyag tartásu, rossz természetekkel szemben. — **Hozza rendbe egészségét**, támassa belső-
veit, derekát jó fűzövel. Ez erősít, könnyít a munkában. **Toalettel-
hez** pedig a mai divatnak megfelelő **szabályos, szoborszerű vonalú fűzőt** rendeljen
KOVATS SÁNDORNÉ
fűzőspecialistánál (Nílgesz-telep).

Kiadó vasútállomás mellett két nagy raktárhelyiség, műteremnek is alkalmas. Gerliczi-u. 22.

Állást nyec

Önálló segédkönyvelő, gyors és gépi-
író felvezek. Csakis öskeresztények jelentkezzenek. Nőket felvezek. —
Vargha László, Bémer-tér 4. 1. 196

Önálló mázó és szobafestő itteni iparvállalathoz felvételre kerestetik. Ajánlatokat „Szakember” jellegre a kiadóra kér. 196

Fiatal „magyar szücs” segédet fölve-
szek. Erdélyi Gyula szücs, Török Ig-
nác-u. 64-a. 194

Gépzwickoló és cipész munkások azonnal felvétetnek a We-Ego cipő-
gyárban. Báthory-u. 12. szám. 187

Öskeresztény, gyakorlott irodaszolgá-
felvezek. Csiba Lajos, Bémer-tér 4. 1
196

Elveszett

Elveszett három éves csónakfűlű sző-
ke hasaskoca. Megtaláló vagy nyomra-
vezető jutalomban részesül. Rácz Já-
nos-u. 52. alatt. 200

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád**
Kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda R. T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.
körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágy.
Dezső-utca 5. szám.